

Tumblrteksten 2023

Op weg

Ochtend van vertrek
Het tij loopt
De koers ligt
De wind trekt

We wenden de steven
Hijsen het zeil
Zetten de fok
De horizon roept

OJ Frère

Er zit iets aan te komen (29/4)

Eindelijk lijkt het er op dat het weer een beetje gaat opknappen.

Dat betekent ook dat er tijd en zin komt om de boot eens te gaan bezoeken. Deze winter heeft heel veel activiteiten rond De Filistijnen opgeleverd, met als hoogtepunt een tournee met zeven optredens op de Nationale Tegelwipdag. PM Delèfre, onze grote roerganger, heeft me verboden om met de boot weg te gaan omdat er waarschijnlijk de komende maanden weer opgetreden moet worden, maar daar trek ik me uiteraard niets van aan, Scandinavië trekt.

We zijn van plan ergens rond hemelvaartsdag te gaan vertrekken. Hoe en waar en wat precies is zoals gewoonlijk onduidelijk, we zien wel. Intussen moeten er, zoals gewoonlijk, weer allerlei dingen aan de boot gebeuren. De installatie van de nieuwe motor heeft een aantal gaten in de kuip opgeleverd die moeten worden gedicht en de aanloop zonder motor in Lauwersoog vorig jaar leverde een deuk op in de voorpunt die ook moet worden weggewerkt. Maar dat is allemaal te overzien.

Vandaag heb ik op de valreep de kaart voor de plotter bijgewerkt (het abonnement verloopt per 1 mei) dus nu kunnen we weer helemaal up-to-date kijken waar het ondiep is. En dat moeten we dan maar goed in de gaten gaan houden.

We zijn vertrokken (16/5)

Op dinsdag voor hemelvaart zijn we vertrokken voor de grote tocht. Gisteren is Ollie nog bij de dierenarts langs geweest voor een gebitsbehandeling onder narcose. Misschien ligt het aan mij, maar ik krijg de indruk dat huisdieren steeds meer als mensen worden behandeld, met alle aanstelleritis op medisch gebied die daar bij lijkt te horen. Als in de brief voor de narcose wordt geschreven dat de behandeling van de hond ook voor de baas stressvol zal zijn, word ik daar wel een beetje giechelg van. Natuurlijk verliep bij Ollie alles geheel volgens stressloos plan.

Omdat de brug in de A9 maar drie keer per dag open gaat, hebben we besloten om 's avonds vast naar het haventje van WV IJmond te gaan, net na de brug. Dan hadden we de brugopening van 20:15. Anders hadden we moeten wachten tot half elf op woensdag en omdat we op tijd in Muiderzand willen zijn bij de watersportwinkel, vonden we dat een beetje laat. De eerste nacht op de boot brengen we dus door onder de aanvliegroute van Schiphol. In een heel lief haventje met een mooi wandelgebied er bij. Dat dan weer wel.

Kou op het Markermeer (18/5)

Van IJmond zijn we zo vroeg mogelijk via het Noordzeekanaal en Amsterdam naar het Markermeer vertrokken. Daar aangekomen hebben we de zeilen gehesen, ook al omdat de reeflijnen er nog door moesten. Vorig jaar hebben we twee oogjes onderaan de giek bevestigd om de lijnen makkelijk (en mooi!) vast te knopen. Dat is dus nu ook gelukt. Dan kunnen we ook bij meer wind veilig varen met een gereefd grootzeil.

Bij Kniest in Muiderzand hebben we gekeken naar nieuwe zonnepanelen. De bedrading van de panelen was door de UV-straling helemaal broos geworden en die moest dus vernieuwd worden. Toen ik dat vorige week deed bleek in het aansluitkastje alles zo gecorrodeerd te zijn dat er een lipje afbrak. Dat betekent nieuwe zonnepanelen. Ik dacht dat dat simpel zou zijn, maar dat valt tegen. De zaak die onze panelen heeft gemaakt bestaat niet meer en er zijn alleen maar andere maten te krijgen tegenwoordig. Dus moeten we een andere oplossing verzinnen omdat een plaat van 66 cm veel breder is dan de 35 die er nu op zit. Dat geeft ook problemen bij de bevestiging. We zijn diep aan het nadenken over een oplossing. Helemaal zonder zonne-energie zitten we overigens niet want het andere paneel functioneert nog. Wel is het gelukt om eindelijk twee boordlampjes in de kajuit te vervangen door LED. Heel mooi: als je op de rand ervan tikt gaan ze aan of kun je ze dimmen. Ook als je er tegen stoot tussen twee haakjes, dus ik loop steeds maar gebukt er onder door.

Hoe ouder de boot wordt hoe meer kleine gebreken er aan het licht komen die gerepareerd moeten worden. Vandaag, tijdens het zeilen naar Monnickendam schoot de grootschoot ineens los, waardoor het zeil los klapperde. De draad waarmee de schoot aan de giek vast zat was in de loop van de tijd vergaan en brak af. Een paalsteek doet wonderen in zo'n geval, maar het blijft opletten of er niet meer van dit soort dingen kunnen gebeuren.

Vanavond een afspraak met de zonen in een restaurantje ter viering van Hannekes verjaardag. Zij heeft het uitgekozen naar aanleiding van een lovende recensie in de Volkskrant. Weliswaar is ze zondag pas jarig, maar dan hopen we weer een stukje verder te zijn en dan is afspreken wat lastiger.

Ik ben benieuwd, het verslag volgt.

Hanneke op haar verjaardag

Enkhuizen (21/5)

Restaurant Zwarthoed was inderdaad lekker en sfeervol, maar dat kan ook aan de aanwezigheid van Igor, Sue en Joost hebben gelegen. In elk geval niet aan Ollie, want die was niet welkom.

's Avonds konden we nog meegenieten van het Hemmeland Live festival. 100% Nederlands met Wolter Kroes en Monique Smit. Gelukkig ging het niet de hele nacht door.

Vrijdagochtend wilden we naar Enkhuizen varen maar dat was bijna niet mogelijk. Eerst zijn we helemaal naar de Oostvaardersdijk gekruist aan de andere kant van het Markermeer. Omdat de wind draaide konden we toen nog niet naar Enkhuizen varen. Dus maar naar Lelystad. Mede omdat onze stempelkaart "vier halen, drie betalen" voor de havens daar geldig is, zijn we deze keer niet naar Bataviahaven maar naar Lelystad Haven gegaan. Daar blijkt je mooier te kunnen wandelen, maar het nadeel is wel dat de Jumbo een flink eind weg ligt.

Lelystad blijft een vreselijk dorp. De stadsplanoloog moet toch wel erg monomaan bezig zijn geweest. Alle wijken bestaan uit een soort woonerven, ingekaderd door een doorgaande weg waarover fiets-wandelbruggen naar de aangrenzende wijken lopen. Onder die bruggen ligt steevast een bushalte. Het stikt er van de ge- en verbodsbordjes, waarbij het mij helemaal

onduidelijk is waarin een uitlaatgebied voor honden verschilt van een losloopgebied of een uitrenggebied. En dan is het tien meter verder weer verboden voor honden. Lelystad, voor mij zouden het huis er geleverd moeten worden met een plafondhaak en een touw.

Langs de Marker Wadden zijn we met een heel mooi windje naar Enkhuizen gevaren.

Het is duidelijk dat heel veel botenbezitters gebruik maken van het lange hemelvaartweekend om een stuk te gaan varen. De Marker Wadden lagen zo te zien helemaal vol en ook erbuiten werd volop geankerd. Je moet maar durven met deze temperatuur.

We zijn ook hier nog gaan kijken naar een oplossing voor het probleem met de zonnepanelen. Dat lukt waarschijnlijk niet. Het lijkt mogelijk dat Aquasolar in Sneek ons uit de brand kan helpen. Voordat we daar naar toe gaan eerst maar eens bellen na het weekend.

Overblijven in Sneek (24/5)

Van Enkhuizen naar Lemmer hadden we een rare tocht. We dachten in één ruk te kunnen varen maar dat viel tegen. En toen ook kruisen niet lukte omdat de wind draaide en we bijna op dezelfde plek terecht kwamen hebben we besloten de motor er maar op te zetten. Via het Prinses Margrietkanaal zijn we naar Sneek gevaren om te kijken of we nieuwe zonnepanelen er op konden zetten. De aanschaf van panelen was geen enkel probleem, alleen moest de zeerailing er voor worden veranderd. Tot nu toe hingen de zonnepanelen aan de draad tussen de scepters, en dat was toch wat krakkemikkig. Bovendien kun je ze dan maar in één stand opklappen. Er bestaat een mooi systeem waarbij je ze in verschillende standen kunt zetten met een draaiknop, maar daarvoor moet er een buis zitten tussen de hekstoel en de eerste scepter. De dame van de zonne-energie zaak heeft voor ons geregeld dat zo'n constructie snel kon worden vastgelast. Al met al duurde dat toch wat langer dan gedacht, maar toen konden de panelen er op worden geklemd. Natuurlijk ging het daarna mis. Ik liet een onderdeel in het water vallen. Schepnet noch hark konden hem vinden. De importeur had geen onderdelen, dus goede raad leek letterlijk duur te worden. Ik heb de Zweedse fabrikant in Gothenburg gebeld met de vraag of zij het stukje aluminium konden opsturen. Dat hebben ze toegezegd, de rekening zal ik keurig voldoen. Dit is in elk geval beter dan een heel nieuw systeem te moeten kopen voor een klein onderdeel.

De nieuwe zonnepanelen laden veel beter dan de oude maar we moeten nog wel experimenteren met de lijnen er omheen. Nu moet alleen de oude zeerailingdraad nog ingekort of helemaal vervangen worden. Ik had gedacht dat dat een fluitje van een cent zou zijn, maar dat valt tegen. Vrolijk in Middelburg heeft drie jaar geleden tot driemaal toe een staaldraad op een verbindingstuk vast geknepen voor de genua, hier schijnt niemand dat te kunnen. Ik snap dat niet helemaal, maar we gaan de komende dagen wel uitkijken naar iemand die dat voor ons kan doen.

Het weer blijft kwakkelen. Het is koud voor de tijd van het jaar, buiten eten heeft er nog niet echt in gezeten. De wind zit ook nog steeds in de noordoosthoek dus ook dat schiet niet op. Nou ja, dan doen we maar gewoon rustig aan en wachten betere omstandigheden af. Buiten spelen blijft aangenaam, zelfs bij iets minder weer.

Nieuwe zonnepanelen

Dokkum (27/5)

Dokkum is een van mijn lievelingsplaatsjes. Het heeft een leuk centrum, veel winkeltjes, twee molens op de oude vestingwal en heel veel plaatsen voor motorbootjes langs de oude groene stadsmuur. Bij een van de twee molens ontbreken de wiken. Ik vermoed vanwege reparatie. Jammer dat het aantal plaatsen voor diepstekende jachten beperkt is. Maar na de laatste brug ligt er een steiger waar je alleen mag liggen als je minstens 1,50 m diepgang hebt. Natuurlijk liggen ook daar motorboten afgemeerd. Gelukkig levert dat tot nu toe geen problemen op.

In Leeuwarden zijn we twee nachten blijven liggen, eveneens aan de oude stadswal. Bij de Prinsentuin kun je mooi afmeren, alleen moet je goed uitkijken: het is zo hier en daar ondiep en de bomen hangen aardig over. We hadden al meteen ruzie met een kastanje. Hij heeft daarbij een flinke tak moeten inleveren, afgerukt door onze verstaging. Het sanitair van de Prinsentuin is vooral design. Opvallende gebouwtjes met glazen schuifdeuren en roestvrij stalen wasbakjes, dat wil zeggen, één minuscuul bakje bij twee wc's en twee douches. Volstrekt onvoldoende dus. Maar je ligt er schitterend.

De antenne van de radio deed al de hele tijd moeilijk. Er was geen zender helder te ontvangen. Toen ik eraan zat te pielen ontstond er sluiting en bleek de nieuwe radio (nog geen drie weken oud) te zijn overleden. Volgens Media Markt zou dat onder de garantie moeten vallen, maar daarvoor moet hij worden opgestuurd. Vandaag heb ik hem naar Igor opgestuurd zodat hij dat kan regelen. Bij het ene filiaal inleveren en bij een ander ophalen blijkt niet te kunnen. Dus zitten we helaas tot Igor in juli komt logeren zonder muziek.

We zijn van plan vanaf hier naar Lauwersoog te motoren en dan richting Norderney te vertrekken. Daarvoor moeten we nog wel even goed de wind in de gaten houden. Zo te zien moet dat lukken, maar helemaal gerust ben ik er nog niet op. Maar dat besluiten we overmorgen in Lauwersoog.

Vast in Lauwersoog (29/5)

We liggen nu twee dagen in Lauwersoog. De binnenhaven is uitermate comfortabel, de omgeving is groen en je kunt er prima wandelen. Er is alleen geen behoorlijke winkel. Het vakantiepark vlakbij heeft wel een winkeltje, maar daar verkopen ze voornamelijk drank, dure afgebakken broodjes en vleeswaren die óf tegen de uiterste verkoopdatum aan zitten, óf er overheen zijn. De hamburgers zijn uit de vriezer er tegenover gehaald en liggen te ontdooien in de gewone koeling. Vorig jaar hoorden we dat de eigenaren er mee op hielden, ik vermoed dat de nieuwe uitbaters het ook niet lang zullen volhouden.

De wind is voortdurend noord tot noordoost met een kracht vier à vijf. Als je dan naar het oost-noordoosten wilt, kom je niet zo ver op het zeil. De sterkte valt nog wel mee, maar als je heel scherp moet varen is het geen pretje. Motoren is ook niet echt een alternatief voor een afstand van zo'n honderd mijl. Dus liggen we "verwaaid". We hebben besloten om morgen de zeerailing in

te laten korten. Dat is hier mogelijk bij de zaak die ons vorig jaar ook gas kon leveren. Overmorgen wordt de wind wat minder en lijkt hij alleen uit het noorden te komen. We gaan proberen hoever we komen. Als Norderney niet lukt slaan we rechtsaf en lopen we Borkum aan. Dat kennen we niet echt, we zijn er in 2010 geweest, maar veel kunnen we ons er niet van herinneren. Daar zullen ze, neem ik aan, wel een goede supermarkt hebben. Dat is wel nodig want het lijkt er op dat de wind de komende tien dagen nog niet gaat draaien. En mochten we toch door kunnen varen naar Norderney dat is dat een meevaller. We zullen het zien.

Duitsland in (1/6)

Na drie dagen Lauwersoog zagen we een klein weergaatje. De noordenwind betekende weliswaar dat we vrij scherp moesten varen, maar voor de dagen erna werd weer meer oost in de wind verwacht en dan kom je helemaal niet weg. Hondsmoe van het schuinhangen en de golven naderden we het Duitse waddeneiland Norderney. Daar is een klein geultje dat tussen de platen met grondzeeën doorloopt. Ik had berichten gelezen over een boot die er was vastgelopen. Toen ik er op af stuurde en de tonnen niet kon ontdekken durfde ik het toch niet. We zijn omgedraaid en hebben de andere aanvaart genomen (en zijn dus 3 mijl omgevaren). Bovendien lijkt het er op dat de plotter bij Norderney kuren vertoont. Hij gaf naar mijn gevoel geen goede plaatsaanduiding. Dat was vorig jaar al zo en nu viel het me bij de invaart en ook de volgende dag bij de uitvaart op. Vreemd, of zou het verbeelding zijn geweest?

Op Norderney kwamen we om even over acht aan. Het havenkantoor was gesloten en dus konden we het sanitairgebouw niet in om te douchen. Gelukkig konden we een toegangskaartje lenen van een buurman, maar het blijft slordig dat je alleen op openingstijden douchekaarten kunt bemachtigen. Dat hebben ze in Cuxhaven veel beter geregeld. Daar kun je in een automaat betalen en een kaartje trekken. Als je geld overhoudt van je tegoed krijg je dat via die automaat weer teruggestort op je rekening, inclusief de borg. Het kan dus wel.

Cuxhaven bereikten we via een lange tocht met een betere windrichting dan de dag ervoor. Er stond wel een dikke 5 Bft. maar met een klein lapje genua liep Chirripo heel mooi. We hebben een stuk verder uit de kust gevaren dan vorig jaar. Dat heeft als voordeel dat je bij de oversteek van de Jade en de Weser minder last hebt van sterke stroming en sowieso alle grondzeeën vermijdt.

Minder moe dan gisteren maar wel na een lange dag varen, van 10 tot half 10, hebben we gebruik gemaakt van ons douchekaartje en zijn gaan slapen. Ollie was al een tijdje onder zeil. Het arme beest had de hele dag zijn plas moeten ophouden. Maar het is hem gelukt. We zijn trots.

Op het NOZ- Kanal (2/6)

Toen we vanmorgen wilden gaan zeilen op de snelstromende Elbe bleek dat er een harp was afgebroken van het grootzeil. Gisteren hadden we wel een geluid gehoord alsof er iets brak maar we konden het niet thuisbrengen. Hanneke zag bij het hijsen van het zeil wat er loos was. Ook hier zijn we weer door het oog van de naald gekropen. Ik moet er niet aan denken dat de giek ineens losschiet bij sterke wind als je scherp vaart. Maar dat is gelukkig niet gebeurd. Gevolg is wel dat we het grootzeil even niet kunnen gebruiken totdat we een nieuwe harp hebben gekocht. Ik zal morgen de zaak demonteren.

We zijn over de Elbe, keurig op de stroom naar Brunsbüttel gevaren voor de sluis van het Noord Ostsee Kanal. Je mag daar invaren als er witte lichten knipperen en toen we aanvoeren zagen we dat dat inderdaad het geval was. Vlak bij de sluis sprongen ze op rood. We vreesden het ergste, zowel onze pilot als de site van Zeilnoord vertellen verhalen van lang wachten op een opening. We hadden geluk. Binnen tien minuten knipperde hij weer wit en konden we er in. Alles ging super snel.

Intussen is het weer ook opgeklaard en met een lekker zonnetje zijn we het kanaal af gemotord naar een idyllisch plekje aan het Gieselau kanaal bij de invaart naar de rivier de Eider (van die eenden). We liggen nu te genieten van de eerste echt mooie avond. Er is hier weliswaar helemaal niets, behalve een wc, maar dat mag de pret niet drukken. En nu maar hopen dat het mooie weer aanhoudt (en als ik dan nog een wens mag doen: graag een ietsiepietsie warmer).

*Hier vaar je 20 mijl mee door bij windkracht 5 en flinke golven.
En hij schiet niet los. Wat een geluk!*

Op de Oostzee (4/6)

We zijn op ons gemakje naar Rendsburg getuft. Omdat alles op zondag dicht blijkt te zijn hebben we voor twee dagen boodschappen gedaan. Het plan was om daarna in Kiel de railing te laten inkorten en te kijken of er er een vervangende harp te krijgen was voor de reparatie.

Maar eerst een nachtje in het vriendelijke haventje van de Regatta Verein. Rendsburg blijft een leuk stadje met zijn zweefpont en zijn spoorweglus, nodig om de trein voldoende hoogte te laten krijgen voor de brug over het kanaal. In de haven hebben ze, denk ik, al jaren dezelfde toegangscode voor het sanitair, namelijk het oprichtingsjaar van de vereniging.

Naar de sluis bij Holtenau voeren we in colonne met een stuk of zeven andere boten. Wij hadden het minste haast en kwamen dan ook als laatste aan. Tot onze verbazing ging de sluisdeur net open. De snellere boten hadden liggen wachten, wij konden meteen doorvaren.

Kiel heeft een grote haven met vier bassins. We zijn bij het havenkantoor gaan liggen. Om te kijken wat de mogelijkheden voor reparaties waren, hebben we aan de havenmeester gevraagd waar de grote watersportzaak was die in de pilot genoemd wordt. Die is dus opgeheven. Hij wees ons wel een kleinere winkel. We zijn er naartoe gelopen om te kijken of er een kans was op een Lewmar harp. Hoewel het zondag was leek de winkel open. Dat was schijn. Men was bezig de inventaris in een bus te laden. Einde winkel! De eigenaar vertelde dat het allemaal de schuld was van de klanten die tegenwoordig alles maar online kochten en dat hij het daardoor niet kon volhouden. En een harp had hij ook niet.

Ik kreeg een helder idee. In de oude Illy koffiebus met het opschrift: "karabiners en waterspul", bakboord voor in de punt van de boot lag nog een harp zonder sluitpen. Die blijkt te passen in de Lewmar kar. Ik heb het schroefdraad er uit geboord en hem gemonteerd. Alles is weer in orde, we kunnen weer zeilen. Alleen nu moet de zeerailing nog. Maar dat kan wel even wachten, Kiel lijkt niet interessant genoeg om een dag over te blijven en volgens de wat gefrustreerde eigenaar van de winkel is het zeilen er dood. Dus gaan we verder, verder de Oostzee op.

Na reparatie

Intermezzo: de harp verklaard (5/6)

Voor sommige landrotten staat dit weblog vol met voor hen onbegrijpelijke taal, voorwerpen en gebeurtenissen. Zo reageerde mijn goede vriend PM Delèfre op mijn berichten over de gebroken harp met de opmerking dat hij nog wel een bluesharp voor me zou hebben gehad. Dit vraagt om enige toelichting.

In onderstaande figuur zien we links de klassieke lyra of harp die door de oude Grieken werd bespeeld tot groot vermaak van de menigte en soms ook ter verleiding van maagden. De vorm van dit instrument lijkt op de harpsluiting in het middelste plaatje. Deze harp is, in tegenstelling tot het muziekinstrument, meestal gemaakt van roestvrij staal. Hij heeft een stangetje dat door twee ogen loopt en dat kan worden vastgedraaid. Eén van die ogen heeft dan ook schroefdraad, de andere niet. Op deze manier kun je kettingen, ringen, ogen en andere scheepsbenodigdheden aan elkaar vast maken. Door hun vorm kunnen harpen honderden kilo's trekkracht hebben zonder te breken. Een harp als deze heb ik dus gebruikt om ons schip weer zeilbaar te maken.

Rechts in de figuur treffen we de bluesharp aan (in dit geval in C) die in het geheel niets met boten of varen te maken heeft. Er bestaat daarentegen wel de mogelijkheid om met deze harp menigten te vermaken. Maar dat is een ander verhaal.

Weer onder zeil (6/6)

Uiteindelijk zijn we toch twee nachten in Kiel gebleven. Zo gaat het altijd, als ik iets aankondig loopt het anders. Vlak bij de haven hebben we een bos ontdekt waar je mooi kunt wandelen. Dat hebben we benoemd tot onze eigen Haarlemmerhout. Daar was het leuk wandelen. Bovendien had mijn tondeuse het begeven, dus ben ik naar MediaMarkt gefietst en heb daar een nieuwe baardtrimmer gekocht. De baard is ook weer gefatsoeneerd.

Vandaag hoopten we te kunnen zeilen. We hadden twee mogelijkheden: Marstal in Denemarken of Maasholm een klein stukje de rivier de Schlei op. Schleimünde, dat zoals de naam al zegt aan de mond van de rivier ligt, is lieflijk en heel mooi, maar je hebt er nog geen vierkante kilometer om te wandelen. Het aangrenzende natuurgebied is verboden toegang. Dus dat viel af. De wind was voor Marstal ongunstig maar voor Maasholm was het te doen. Daarvoor moesten we eerst de Kieler Forde uit kruisen. En toen viel hij helemaal weg. Is de richting een keer goed, is de wind te zwak! Dus zijn we weer op de motor verder gegaan.

Maasholm heeft een lief vissershaventje met een jachthaven er tegenaan. Het is allemaal nogal op toeristen gericht, maar omdat het seizoen nog niet echt van start is, is het zeer aangenaam uit te houden. Ook het weer knapt op. De laatste dagen was het steeds al zonnig, maar nu lijkt het ook met de temperatuur de goede kant op te gaan.

Ondanks mijn aankondigingen is het nog steeds niet gelukt de zeerailing te laten inkorten. De werf hier kan het ook niet, maar volgens hen kan de jachtwerf in Kappeln, twee mijl verder de rivier op, het wel. Daar gaan we morgen maar eens heen. Maar dan zul je zien: ik kondig het nu aan, morgen gaat het vast weer niet door.

Het is gelukt (8/6)

Er zit een nieuwe zeerailing op de boot! Het is weliswaar niet helemaal wat we wilden, maar toch. Gisteren zijn we naar Kappeln gevaren. Dat is een aardig Duits provinciestedje aan de rivier. Vissersboten, jachtwerven en een wandelboulevard. We hebben aangelegd bij de werf van Henningsen & Steckmest. Je kan daar ook blijven liggen, maar dat zouden we later beslissen, eerst de railing. De werf wordt gerund door twee broers, ik vermoed een tweeling, die zich van elkaar onderscheiden door het al dan niet hebben van een stoppelbaard. Broer 1 vertelde dat een railing nog dezelfde dag kon worden gemaakt. We hebben de oude gedemonteerd en gemarkeerd voor de juiste lengte. Om half drie was hij klaar. Toen bleek dat het keurig was gedaan, maar... ze hadden niet geplastificeerd staaldraad gebruikt. Dat was niet afgesproken. De werknemer ging de baas erbij halen. Broer 2 bleek niet te weten wat er was afgesproken en kwam met de bekende argumenten: geen tijd meer vandaag, dit is ook mooi enzovoort. Na veel geaarzel in de hoop toch nog iets voor elkaar te krijgen hebben we uiteindelijk de nieuwe railing geaccepteerd. We kregen nog een korting van € 25 (waarbij ik me later realiseerde dat dat minder is dan de btw die hij uitspaarde door ons geen bon te geven) en hebben de nieuwe zeerailing gemonteerd.

En wat blijkt nu? Eigenlijk vinden we hem heel mooi, misschien nog wel mooier dan een geplastificeerde.

In Denemarken (ook 8/6)

Uiteindelijk zijn we teruggevaren naar Maasholm. Kappeln biedt minder wandelmogelijkheden en de haven is toch wat minder sfeervol. Het lijkt wel of Maasholm uitsluitend bestaat uit vakantiewoningen. Overal zie je bordjes met "frei" en er is een flink aantal restaurantjes. Niet gek voor een zo idyllisch vissersplaatsje. Je kunt er bovendien een mooie wandeling maken langs een grasgebied waar we op twee avonden een aantal herten hebben zien grazen.

Er werd weer geen wind verwacht. Toch zijn we maar vertrokken richting Marstal. Dat ligt op het eiland Ærø, in Denemarken dus. Helaas weer een dag motoren. Van Marstal had ik het idee dat het een watersportcentrum was. Daar lijkt het helemaal niet op. Er zijn verschillende werven en er liggen een twee- en een driemaster, maar de haven wordt toch gedomineerd door kleine vissersbootjes. Toen we hier heen voeren hebben we geen enkel Deens jacht gezien, alleen maar Duitsers. En in de haven liggen ook Duitsers, twee Nederlanders en een Zweed. Het kan zijn dat

het Deense seizoen nog niet is begonnen. Ook het centrum van de stad maakt een verlaten indruk en de camperplaats bij de haven is bijna leeg.

Een van de eerste dingen die me opviel is dat er meteen wordt gewaarschuwd dat je niet cash kunt betalen. Dat is in Duitsland anders. Zelfs Broer 1 van de railingwerf vertelde dat we niet konden pinnen en een ijsje met kaart betalen was onmogelijk. Alleen hebben we nu een probleem: we hebben geen cash en in de wasmachines van de haven moeten we munten stoppen. Nou ja, dan maar tegen een slechte wisselkoers 10 kronen stukken wisselen voor euro's. De ene flappentap in het centrum werkt niet en de andere rekent een idioot bedrag voor het opnemen van geld. En de was moet toch gedaan worden, nietwaar.

Søby (11-6)

Uiteindelijk zijn we drie dagen in Marstal blijven liggen. Er was flink wat wind die we tegen zouden hebben en daar hadden we niet zo erg veel trek in. Marstal is eigenlijk best een leuk stadje dus er blijven was geen straf. De eerste avond liep de haven helemaal vol met Duitsers die duidelijk bij elkaar hoorden. Allemaal een klein blauw vlaggetje aan de achterstag en 's avonds met z'n allen barbecueën in het gras naast de steigers. Toen we vanmorgen vertrokken hielden ook zij hun exodus, terug richting Duitsland.

Overall in Denemarken moeten honden aan de lijn. Een deel van het kleine bos bij de haven is hondenbos. Ik zag dat voor het eerst aan het bord P van parkeerplaats met eronder een bordje Hundenskov. Het hondenbosje is afgerasterd en er is een hondentrimbaan en een prullenbak voor poepzakjes. Die leveren ze niet bij, dat dan weer niet.

Vanmorgen was de wind afgenomen. We zijn verkast naar Søby, twintig kilometer verder op het eiland Ærø. Søby is veel kleiner dan Marstal (485 inwoners bij laatste telling drie jaar geleden). Je kunt er mooi wandelen rond een natuurgebied dat bestaat uit een groot vogelmeer. De oude molen aan de rand heeft geen wieken meer en ook geen deur. Ik ben helemaal naar boven geklommen in het gebouw, maar helaas belemmerde het landbouwplastic om de kap het uitzicht. Dus maar snel weer afgedaald om de aanwezige zwaluwen niet verder te storen.

De havenmeester is door de zeilgids van Denemarken uitgeroepen tot beste van het land. De vrolijke witgebaarde zeventiger blijkt een voetbalfan. Dat moet wel, als je het wachtwoord Realmadrid verzint voor de wifi.

Door de Kleine Belt (13/6)

Vanwege de oostenwind zijn we verder naar het noorden gevaren. We aarzelden tussen Årø (niet te verwarren met Ærø) en Assens maar omdat we de laatste niet kenden... De haven van Assens is comfortabel maar nogal verwarrend. Bij alle boxen staat aangegeven hoe breed ze zijn maar enig systeem zit daar niet in. Smalle ligplaatsen naast brede en houten palen naast exemplaren van plastic. En de opgegeven breedte klopte ook niet. We liepen vast tussen twee palen die 3,3 meter uit elkaar moesten liggen. En daar zouden we in moeten kunnen. Het plaatsje is sfeerloos en enigszins vergane glorie. Op dit moment doet men pogingen om het weer een beetje te vernieuwen, maar de vervallen scheepswerf en de gesloten suikerfabriek domineren het straatbeeld nogal. Erg druk was het er ook niet, maar dat kan aan het tijdstip en de maandag hebben gelegen.

De suikerbieten van de suikerfabriek hebben de laatste anderhalve eeuw flink wat klei meegebracht. Dat is allemaal gestort op een terrein ten zuiden van de haven, dat nu na de sluiting van de fabriek to natuurgebied is benoemd. Je kunt er prachtig wandelen, hoewel ik er toch een beetje een Tata Steel gevoel bij kreeg.

Vandaag zou er bijna geen wind moeten staan. Dat viel mee, we zijn met een noodgang naar Middelfart gezeild. Dat ligt op een schiereiland bij de smalle doorgang van de Kleine Belt naar het Kattegat. Je vaart met een slinger tussen het eiland Fünen en het Deense vasteland door. Aan de zuidkant van die slinger ligt een grote marina, voorzien van alle wenselijke faciliteiten. Lekker om een dagje over te blijven met een Lidl voor de muesli en yoghurt en groen om in te wandelen.

Opvallend is de prijs. Toen we hier vorig jaar waren kostte de haven DKK 170, nu rekenen ze 204. En de douche, die per halve minuut een halve kroon kostte, kost nu 1,25. Als ik even snel reken is

dat laatste een prijsstijging van honderdvijftig procent. We zullen verder over inflatie maar niet klagen, we zijn nog niet failliet en het is hier zeer aangenaam.

Ankeren bij Æbelø (16/7)

Via een grote slinger om het schiereiland van Middelfart verlaat je de Kleine Belt. Onder de twee bruggen, de gamle oftewel oude en de nieuwe, staat een enorme stroom. We hadden op een zeker moment tweeënhalve knoop stroom tegen. Dat is nogal wat voor een zee waar geen getijdenstroom is.

We proberen nu haventjes te vinden die we niet kennen. Dus op naar Bogense, een haven die er op de foto's in onze Deense pilot niet heel erg aantrekkelijk uitzag, maar die geweldig leuk bleek te zijn. Het havenkanaal is de laatste jaren opgeleukt met terrasjes en een fototentoonstelling en de marina is zeer comfortabel. Tel daar een aardig stadje bij op met een paar goede supermarkten en je hebt een prima plek om te vertoeven. In Bogense staat aan het einde van het kanaal, vlak bij de stad een enorm beeld. Het is een meer dan levensgrote afbeelding van H.C. Andersen, schrijver van beroep. Bij het beeld staat een heel verhaal over dit beeld. De maker heeft nogal wat ruzie gehad met de autoriteiten over de plaats van zijn werk. Als protest heeft hij het maandenlang afgezonken in de haven zodat alleen de kop van Hans nog zichtbaar was. Toch is alles goed gekomen, zoals dat in sprookjes hoort en H.C. prijkt nu in volle glorie op de kant.

We moesten nu toch echt eens werk gaan maken van ankeren, vonden we. Tenslotte hebben we een bijbootje, een prachtige elektrische buitenboordmotor en zonnepanelen om onafhankelijk te zijn van de motor of van walstroom. Æbelø, vijf mijl van Bogense is een onbewoond eiland (op een vuurtorenwachter en een eilandwachter na) met bos, wat rotsen en veel wild. Er komen moeflons, herten en zelfs een zee-arendenpaar voor. Je kunt er prachtig wandelen. De Dansk Sejlunion heeft er drie ankerboeien neergelegd, die alleen voor leden zijn bedoeld, maar dat heeft ons en een Duitser er niet van weerhouden er een op te pikken. Als we commentaar krijgen weten we van niks en betalen we, of we gooien alsnog ons eigen anker uit. Wie weet er nu wat SB op een gele boei betekent?

Ollie vindt varen met de rubberboot geweldig. Zodra een van ons er in gaat zitten piept hij dat hij mee wil. Bij de kant springt hij er uit en gaat het laatste stukje zwemmen. Toen we terug gingen na de wandeling zat hij allang weer in het bootje voordat dat terug in het water lag. Hij kwam er zelfs niet uit toen wij vijftig meter verderop gingen kijken of daar een minder stenige aanlegplaats was. Onder dit soort omstandigheden is ankeren heel mooi. Het zonnetje schijnt, er is bijna geen wind en de temperatuur is net even in de twintig. Ideaal om 's avonds, uitkijkend over zee, de zon te zien ondergaan.

Nog een ankerplek (18/6)

De wind is helemaal niets. We komen op het zeil nauwelijks vooruit, dus zijn we motorend naar Korshavn gevaren. Dat is een kom aan de noordkant van het eiland Funen (Fyn) waar een smalle landtong naar het noorden loopt. Het is een heel erg mooie plek om te ankeren en ditmaal op ons eigen anker en niet aan een voorgeprogrammeerde ankerboei. Dat leverde meteen een probleem op. Het anker zakte keurig, maar toen we het een stukje wilden ophalen weigerde de ankerlier dienst. Ik ben wat gaan prutsen en kwam tot de ontdekking dat de schakelaar kapot is. Bij het doorverbinden van de draden buiten het knopje om werkt alles prima. Dus heb ik een noodvoorziening aangelegd en die hebben we vanmorgen gebruikt. Nu nog zoeken naar een nieuwe schakelaar.

Het ankeren bevalt prima, ook op het eigen anker. Beter in elk geval dan liggen aan de steiger van de jachtclub van Odense. Die blijkt ook ligplekken in Korshavn te hebben. Wij dachten dat dat voor ons te ondiep zou zijn, maar dat was niet het geval. Goed dat we daar niet hebben aangelegd; ik had me kapot geërgerd. De steigers zijn prima, maar er is geen douche en de wc, tweehonderd meter verder, is in geen weken schoongemaakt. De pisbak is verstopt en de lucht deed me denken aan bepaalde lodges in Nepal. Maar de omgeving is mooi, je kunt er prachtig wandelen langs de kust naar het uiterste puntje van het eiland.

Vanmorgen bleek dat het anker zich keurig in de modder had ingegraven. Van “krabben”, waar Hanneke altijd bang voor is, was dus geen sprake. (Voor landrotten: een anker krabt als het niet pakt in de grond en de boot dus niet op zijn plaats blijft) Dat leverde bij mij hele vieze handen op, maar een paar emmers water en zowel het anker als mijn armen waren weer schoon.

Tegen de voorspelling in stond er vanmorgen een redelijk windje, waardoor we in staat waren het eiland Samsø zeilend te bereiken. Eindelijk weer eens een keer. We liggen nu in het plaatsje Ballen, waar men vooral leeft van het toerisme. De haven is genoeglijk en kleinschalig. De enige supermarkt ligt aan de boulevard. En hij is nog open op zondag ook.

Verder op Samsø (20/6)

Rond Ballen is er helaas heel weinig te wandelen. Dus hebben we de fiets gepakt en zijn naar het zuiden van het eiland gereden. En natuurlijk hadden we weer een leuke band. Ditmaal de voorband van Hanneke. Ik weet niet wat het is, maar we krijgen een angst om onze Bromptons uit te pakken. Iedere keer rijden we weer lek. Ik heb het velgint gecontroleerd, de buitenbanden vervangen, we vermijden grind en bospaden en toch... Als we het aan andere mensen vertellen zeggen die dat zij er geen last van hebben. Knettergek word je er van. En dan heb ik het nog niet over de vuile poten. De wandeling door het aangelegde bos op de zuidpunt van Samsø daarentegen was aangenaam.

Vanmorgen hebben we uitgebreid boodschappen gedaan omdat we wisten dat onze bestemming, Langør, geen winkels heeft. Er stond bijna geen wind, maar toch hebben we nog een tijdje alleen op de gennaker kunnen zeilen. (Weer voor de leken: een gennaker is een dun, groot zeil dat je gebuikt bij ruime koersen, de wind niet helemaal achter dus, en als het niet te hard waait) Na een tijdje viel de wind weer helemaal weg. Voor de zoveelste keer motoren dus.

Langør is weer een klein haventje waar het niet vol ligt. Volgens de verhalen zal dat over een paar weken wel anders zijn. Maar nu is het rustig. Hier kun je wel prachtig wandelen in en langs een natuurgebied. Gelukkig was de wasmachine van de haven niet in gebruik. Een mooie gelegenheid om schone kleren te produceren dus.

Onverwachte verrassingen (21/6)

Onverwacht kreeg ik een telefoontje van vriend Frits. Marianne en Frits zwerven al enige tijd met hun caravan door Scandinavië en waren op de hoogte van onze verblijfplaats. (Waar zo'n weblog al niet goed voor is) Zij nemen op de 22e de veerboot naar Denemarken en waren van plan in Århus op de camping te gaan staan. Of we konden afspreken? Wij hebben helemaal geen vaste plannen, dus dat leek ons een uitstekend idee. Omdat vandaag de wind gunstig was zijn we nu al naar Århus gezeild. Hier hoopten we een goede watersportzaak tegen te komen. Het knopje van de ankerlier blijkt door het zoute water te zijn gecorrodeerd en dus lukt het niet om het anker er mee omhoog te halen. Eergisteren heb ik dat opgelost door twee draadjes kort te sluiten, maar een schakelaar is wel zo handig. Dus moet er een nieuwe komen. Er blijkt geen chandlery in Århus te zijn. Wel zeven kilometer verderop. Die ligt vlak bij een andere haven. Dus besloten we morgen te verkassen en daar te gaan shoppen.

Maar... niets is zeker. Toen we vanavond een avondrondje gingen maken bleek er op loopafstand van de haven een enorm leuk bos te liggen waar je prachtig kunt wandelen. Dus gaan we morgen maar op de fiets naar AFI Marine en blijven we lekker in onze haven liggen.

Die haven is trouwens behoorlijk verwarrend. Toen ik wilde gaan betalen bleek dat we niet in de gewone jachthaven liggen, maar in de motorbotenhaven van de Århus Mototbåd Klub. Niks mis mee, maar je moet wel uitkijken dat je niet voor de verkeerde haven betaalt.

Alles zat mee (23/6)

Sommige dagen zit het tegen, maar gelukkig zijn er ook dagen dat alles mee zit. Gisteren was zo'n dag. We gingen op de fiets naar de watersportwinkel waar we precies het goede knopje voor de ankerlier konden kopen, ook nog de laatste die ze hadden. We wilden nieuwe binnenbanden voor de fietsen kopen en langs de route naar het knopje zat een fietswinkel die over tien

minuten open moest gaan maar al open was. En ze hadden uiteraard de banden die we zochten. De Lidl, de Føtex en de Netto hadden alles voor een geslaagd avondeten. Met Frits en Marianne was het gezellig en Ollie kon loslopen in het hundeskov. Alleen bleek 's avonds de glasbak vol. Nou ja, je kunt niet alles hebben.

Vandaag zijn we doorgevaren naar het eiland Endelave. Je hebt er helemaal niets, behalve een populatie konijnen en een stel opgewonden scholeksters met jongen. Er wonen op het eiland 150 mensen die voor hun boodschappen afhankelijk zijn van de veerboot. Die legt vlak naast onze ligplaats aan, zoals zo vaak in de jachthavens.

Lohals (26/6)

Hanneke had al een aantal keren gezegd dat ze naar Lohals wilde. Lohals ligt aan de noordelijke punt (nou ja, 4 km er vandaan) van het eiland Langeland. Vorig jaar zijn we er langs gevaren en toen zag het er heel erg leuk uit. Veel bos en een aardig haventje, van een afstand te zien. Dat blijkt te kloppen. We zijn de Grote Belt ingevaren onder het lage gedeelte van de enorme brug door. Die brug heeft twee delen, een deel met bogen van bijna zeven kilometer en dan, na een eilandje, een hangbrug van dezelfde lengte. Het bogengedeelte is volgens onze kaart 16,8 meter hoog, de hangbrug maar liefst 65. De boot heeft een mast van 14,5 m plus nog een antenne dus het lage deel moest geen enkel probleem zijn. Het was toch nog even spannend. Van een afstandje lijkt het bij bruggen altijd of ze veel te laag zijn, ook hier. Maar natuurlijk gingen we er moeiteloos onderdoor.

Lohals is uitgestorven. Er is een marina die er heel weinig commercieel uitziet en een oude vissershaven waar tegenwoordig wat motorbootjes liggen en een enkele zeilboot. Om de haven heen zijn een paar restaurantjes, maar die maken ook een wat zeltogende indruk. Er staan vier campers op de camperplaats. Het bos ten noorden van de haven is mooi, je kunt er dwalen over de vele paadjes. Verstoep in het bos ligt ook een natuurbivak. Je komt die in Denemarken vaker tegen. Het zijn een soort slaapkamers met een dak, zithoogte en aan één kant open. Er bij is een barbecueplaats en een aantal picknicktafels. Je moet er voor betalen met een app. Hier zagen we zegge en schrijven één jongen die er zijn slaapzak had neergelegd.

Ondanks het verbod stonden er twee campers aan de zee. Ik kan me dat helemaal voorstellen. Als je de keuze hebt tussen een verboden plek waar je kunt genieten van een zonsondergang en een officiële plaats op asfalt zou ik het ook wel weten. De vraag is natuurlijk hoe groot de pakkans is. Maar de Nederlander die vanmorgen de fietsen op de fietsendrager met een plumeau aan het afstoffen was maakte zich daar zo te zien niet al teveel zorgen over.

*Shelters in het bos. Tegen de kou kunnen ze worden afgesloten
Ook vandaag is er eentje bezet*

Weer een ander plan (27/6)

Vandaag wilden we verder gaan, heel langzamerhand de richting van Bornholm op, waar we op 10 juli een afspraak hebben met zoon Igor. Voor die tijd hebben we nog een aantal havens die we willen aandoen dus varen we rustig die kant op. Gisterenmiddag begon het, zoals al aangekondigd, te onweren en te hozen. Ook de wind trok stevig aan en draaide, eveneens volgens verwachting, naar het westen. Maar vanmorgen was er veel meer wind dan verwacht. Er stond een windkracht zes met uitschieters in zeven. Als je over de kademuur keek was de zee vol van schuimkopjes. Dus besloten we maar te blijven liggen en te gaan wandelen.

In de haven was vandaag een rommelmarkt. Het lijkt wel of half Denemarken bevangen is van de kledjesmarktkoorts. Ook hier weer allerlei kraampjes met troep. Van losse borden en pannen tot puzzels, afgedankt speelgoed en oude jurken. Ook langs de weg kom je tafeltjes en kastjes tegen met rommel, meestal voorzien van een Deens vlaggetje zodat de plaats van de uitgestalde "lopped" van een afstand goed zichtbaar is. Ik heb nog niets gezien waar ik in geïnteresseerd zou kunnen zijn en mocht dat wel het geval zijn, contant geld hebben we niet en de Deense manier van mobile pay gaat via een telefoonnummer dat niet werkt voor buitenlanders.

Ook ten zuiden van de haven ligt een mooi bos. Daar zijn we gaan wandelen. Het is opvallend hoe stil het overal is. Je komt geen mens tegen, maar wel wild. Hier hebben we al een aantal keren herten gezien, een ringslang, een bosmarter, een vos en vorige week op Æbelø een kudde moeflons. Alleen de zeldzame zwarte eekhoorn, die hier ook moet voorkomen hebben we nog niet gezien. Maar ik vermoed dat dat komt omdat er zo weinig van zijn.

Een heleboel Waldemarren (29/6)

Boven de noordhaven van Vordingborg liggen de resten van een oud kasteel. Er staat een enkele toren overeind, die dan natuurlijk te beklimmen en te bewonderen is. Ik krijg bij dat soort middeleeuwse gebouwen altijd een beetje het gevoel dat ze uit de antieffabriek komen, zeker als er van de rest helemaal niets over is en datgene wat er nog staat tegen verdere afbrokkeling wordt beschermd door er een laagje beton op aan te brengen. Maar groen en rustig is het er wel. Het oude slot is gebouwd in 1175 door Waldemar I en daarna hebben hele generaties Waldemars er gewoond (o.a. de Grote, en Atterdag).

Wij hebben gekozen voor de zuidhaven van Vordingborg, tegenover het eilandje Masnedø. We waren bang dat de noordhaven te ondiep zou zijn en liepen dus prompt aan de grond in de zuidhaven. Gelukkig is het bij de invaart wel diep genoeg. Het haventje is vergane glorie. Er is een wat shabby havenkantoor met een betaalautomaat en één enkele douche-wc combinatie. De omgeving daarentegen is mooi, we zoeken immers altijd plekjes uit waar je kunt rondwandelen. Dat vindt Ollie ook fijn.

Een achttal havens in Sydsjælland (Zuid Zeeland, dus, Deens is helemaal niet zo moeilijk) heeft een systeem van drie-voor-twee. We liggen voor DKK 360 (€ 48,63) drie nachten. Je moet dan wel die drie nachten aaneengesloten doorbrengen in één of meer van de aangesloten havens. En omdat we dat toch al van plan waren...

We veranderen continu onze plannen. Gisteren was de bestemming Femø, een eilandje twintig mijl terug, maar omdat we een mooie wind hadden en er vandaag volgens verwachting geen wind zou staan, hebben we besloten toch maar een stuk door te varen, niet wetend dat we bij Waldemar zouden uitkomen. Vandaag staat er dus geen wind en blijven we maar liggen. Morgen wordt er weer een mooie zeilwind verwacht, dan gaan we weer door. Maar zoals al gezegd: de plannen veranderen constant. En waarom ook eigenlijk niet?

En toen was het rotweer (1/7)

Vanuit Vordingborg zijn we naar Hårbølle gevaren. Ik vond de naam zo intrigerend dat ik er wel wilde gaan liggen. Dat bleek een hele goede keuze. Op weg er heen zijn we een flink eind omgevaren. In de baai voor Vordingborg liggen twee grote vaargeulen met daartussen platen. Die geulen worden mooi op diepte gehouden. We zagen zelfs een baggerschip dat aan het werk was, uit Dordrecht, compleet met een hele vieze Nederlandse vlag. Maar buiten de geulen liep de dieptemeter zo snel terug dat ik het niet vertrouwde. Dit ondanks dat onze elektronische kaart nog

geen twee maanden geleden is bijgewerkt. Dus hebben we ons maar aan de tonnen gehouden die een zekere diepte van vijf meter aangeven.

Hårbølle is een lief haventje met rode huisjes er omheen, een klein havenkroegje en verder niets. Of het moet een leuke omgeving zijn. Maar boodschappen kun je er niet doen.

De komende dagen zijn volgens de weersvoorspellingen nat. Ook wordt er flink wat wind verwacht. We waren van plan om naar Klintholm Havn te gaan, onderaan de krijtrotsen van Mons Klint, maar ook daar zijn geen winkels en bovendien ligt die haven erg open voor de verwachte stormachtige zuidwesten wind. Om daar dan verwaaid te liggen lijkt ons geen pretje. Dus zijn we vier mijl teruggevaren naar Stubbekøbing, een stadje met een supermarkt en een wat grotere, beschutte haven.

Als het minder zonnig is lijkt alles grauw. Zo ook in Stubbekøbing. We zitten het hier maar uit. Mocht het op tijd opklaren dan gaan we alsnog naar Klintholm, lukt dat niet dan steken we vanaf hier waarschijnlijk over naar Zweden. Op weg naar Bornholm waar we over een dikke week een afspraak met zoon Igor hebben.

Bij minder weer is het toch wat krap (genomen met groothoeklens!)

Stubbekøbing (3/7)

In het centrum van Stubbekøbing staat de helft van de winkels leeg en/of te huur. Dat zorgt ervoor dat het stadje een wat desolate indruk maakt. Het havenfront wordt gedomineerd door een grijze betonnen toren die een zand- en grindhandel huisvest. Daarnaast is de aanlegplaats van de oude veerpont die eenmaal per uur oversteekt naar Bogø aan de andere kant van de Grønsund. Die veerpont, de Ida, is een klassieker die zich dezer dagen probeert drijvende te houden tussen de schuimkopjes. Want die schuimkopjes staan er door de wind met vlagen van ver in de dertig knopen die nu al een tijdje waait en die ook voor de komende twee dagen wordt verwacht.

Dus liggen we veilig in de haven, een beetje scheef door de dwarswind die door de verstaging fluit. Gisteren en vandaag hebben we op het water geen enkel pleziervaarttuig gezien. Iedereen wacht betere tijden en vooral minder onstuimigheid af.

Het weer is enorm wisselend. Het ene moment schijnt de zon, even later stortregent het. En dat allemaal bij een temperatuur van een graad of 18. We lezen en surfen, dankzij onze scheepsrouter wat op het internet. Veel te wandelen in de buurt is er ook niet. Het stadspark is klein en naar het noorden toe is er ook alleen maar een heen-en-weertje te doen. Zaterdag, toen we aankwamen leek het er even op of het hier levendig was. Er was in de hoofdstraat een markt (weer de bekende loppedkraampjes) met een bluesband die later de trekking van de tombola deed. Zestigers waarbij vooral de prachtige oude Fender met Vox versterker van de gitarist opviel. Het feest was een korte opleving. Aan het eind van de middag was iedereen weer ingeslapen. Wij ook, we zitten het uit...

Alweer een pet overboord 6/7)

We waren vanmorgen nauwelijks onderweg of ik was mijn KNRM-pet kwijt. Hij woei van mijn hoofd het water in. Uit ervaring weet ik dat het weinig zin heeft om te draaien, de petten van de reddingsmaatschappij drijven niet. Ik heb ze daar al eens op aangesproken. Jammer maar helaas. Nu kan ik ze in elk geval naast de maandelijkse donatie ook weer sponsoren door een nieuwe pet te kopen.

De tocht van Denemarken naar Zweden was vervelend. Ik voelde me niet op mijn gemak, bijna paniekerig onder het varen. In dat geval is Hanneke fantastisch. Zij heeft het roer overgenomen tot dat ik weer tot rust was gekomen. Wat er aan de hand was, geen idee. Ik had visioenen van allerlei dingen die kapot konden gaan aan de boot. En dat bij een zeer hobbelige zee en een wind recht achter waardoor het erg moeilijk varen was. Melkmeisje varen (voor landrotten, dan vaar je met het grootzeil en de fok ieder over een andere kant) en uitbomen van de genua lukte vanwege de zware zeegang niet en we kregen ook nog een paar buien met stevige windstoten. Al met al dus geen lekkere zeildag.

Het laatste stukje ging weer geweldig. De zee was wat tot rust gekomen en de wind was gedraaid zodat we toch nog een mijl of tien "gewoon" konden zeilen. Na 57 mijl en ruim 11 uur varen kwamen we in Zweden aan.

Gislöv's Läge is een lief haventje een paar kilometer van de grote haven van Trelleborg, waar diverse veerboten aankomen en vertrekken. We zijn er onderweg een flink aantal tegengekomen die bijna onze koers voeren. Opvallend is de sfeer die heel anders is dan in Denemarken. Er is live muziek, er wordt buiten gegeten en er heerst een vakantiestemming. Die levendigheid kan natuurlijk ook liggen aan zeilwedstrijden die hier morgen gehouden worden, maar het merendeel van de bezoekers leek me toch geen wedstrijdzeiler.

De haven is een ontzettend stuk goedkoper dan wat we in Denemarken betaalden. In Stubbekøbing waren we bijna dertig euro kwijt, hier nog geen vijftien. Dat heeft ook te maken met de koers van de Zweedse kroon. Vorig jaar was die tien cent, nu nog maar achtenhalf. Toch lijkt me dat geen reden om extra lang in Zweden te blijven. We hebben tenslotte een afspraak maandag.

Van Ystad naar Bornholm (8/7)

Ystad heeft een schitterende watersportwinkel. Een oud fabrieksgebouwtje, wat er ooit in gezeten heeft weet ik niet, huisvest een enorme hoeveelheid scheepsbenodigdheden. Het is er wat donker, de paden zijn smal en de rekken staan en hangen vol met harpen, touwen, katrollen, zakjes schroeven, olielampen, schoenen, koperen dekbeslag en zo nog een paar duizend andere dingen. Achterin is de tweedehands afdeling waar ze onderdelen verkopen die van andere boten afkomstig zijn. Ik zag er ankers liggen en davits die er erg gebruikt uitzagen. Voor leken: een davit is een ding waar je een bijbootje mee op kunt hijsen, of bij grote zeeschepen de reddingsvloepen. Ik heb er een tijdje lopen snuffelen maar niets gekocht, nee, we hadden niets nodig, dacht ik. Zoals dat gaat in dit soort gevallen: vandaag bedacht ik dat we nog een speciale aansteker nodig hebben om lijnen dicht te smelten. Die hadden ze er vast gehad. Maar toen zaten we alweer op zee.

De tocht naar Bornholm begon bij een volledige windstilte. De zee was spiegelglad. In de loop van de dag kwam er wat wind waardoor we toch nog een paar uur hebben kunnen zeilen, maar de oversteek moest helaas grotendeels op de motor.

Nu liggen we in Rønne, de hoofdstad van het eiland. Op Bornholm geldt een systeem van 8 + 2, dus hebben we meteen voor tien dagen (acht dus) betaald. Alle havens die we hier willen aandoen, doen mee en we weten zeker dat we tot dinsdag over een week blijven. We hebben immers een logé.

Rønne is een niet vervelend, maar ook niet erg interessant stadje. De haven is functioneel. Alleen jammer dat op de (gratis!) wasmachine een papiertje zat waar in vier talen stond dat hij het niet deed. Dus is de was maar in de grote roze teil gegaan om een nachtje te weken met waspoeder. Zo nu en dan wil je tenslotte een schoon shirt en een schone onderbroek.

Mist en een ruïne (12/7)

Ik heb nog even gearzeld of we wel moesten vertrekken. Het was nogal mistig vanmorgen. In de cursus meteorologie, die ik een paar jaar geleden heb gevolgd, heette dat zeemist. Nou, dat was duidelijk. Dit soort mist ontstaat als het water warmer is dan de lucht. De zon zat boven te dringen om er door te komen maar aan het aardoppervlak was het zicht maar een meter of honderd. In de hoop dat de mist snel zou optrekken zijn we toch maar vertrokken, vertrouwend op onze plotter. Uiteindelijk duurde het tot na twaalven tot het helder werd. Precies op het moment dat we Hammerhavn binnen liepen werden de rotsen zichtbaar en konden we de oude ruïne boven de haven zien.

We zijn nu, vergezeld van zoon Igor, aangeland op de punt van Bornholm. Igor is gisteren hierheen gevlogen. Wij zijn hem gaan ophalen op het mini-vliegveld van Rønne. Dat gaf een mooie mogelijkheid voor een avondwandeling over het kustpad. We wilden de bus terug nemen, maar daarop moesten we meer dan een uur wachten. Andere vervoersmogelijkheden waren er ook niet dus hebben we terug ook maar weer de benenwagen genomen. Dat leverde gisteren een totaal van bijna tweeëntwintig kilometer op mijn stappenteller op.

Met de radio, die na weg geweest te zijn voor reparatie, weer terug is, is volgens de onderzoeker niets mis. Mij werd aangeraden eens naar de bedrading in de boot te kijken. Ik heb op internet zitten puzzelen op het aansluitschema en toen bleek dat er op de rode draad geen spanning stond die er wel op moest staan. Dat is nu opgelost, maar ook de zekering van de radio zelf is kapot. Dat snap ik dan weer niet, als hij door een reparateur is goedgekeurd, hoe kan de zekering er dan uit liggen? Nu moet er dus een nieuwe zekering komen. Dus maar proberen om daar aan te komen en dan kijken. Of dat allemaal gaat lukken, we moeten het afwachten. Tot die tijd zitten we in elk geval zonder muziek. Ik zal maar veel gitaar gaan spelen.

Vrouw overboord (13/7)

Vanmorgen lagen we aan lager wal. De wind stond schuin op de kop. Normaal kun je dan achteruit wegvaren zodat de wind de punt van de boot naar de kade toe blaast en als je eenmaal los bent draaien. Maar achter ons lag een hele brede Pool dubbel. Naar achteren was dus geen optie. We lagen ook nog in een hoek, vooruit ging ook niet. We hebben een aantal Noren ingeschakeld. Die zouden de punt naar links trekken tot de boot door de wind zou zijn. Dan was wegvaren een eitje, dachten we. Hanneke had de achtertros al losgemaakt en hield het uiteinde in haar hand. Ze kon het touw niet houden en werd overboord getrokken. Gelukkig geen erge val, ze ging niet eens kopje onder, maar ze werd er toch wel erg nat van. Uiteindelijk hebben Igor en ik de lijn kunnen vasthouden en toen Hanneke aan boord was gedropen lukte het de Noren de punt door de wind heen te trekken. We waren onderweg.

We zijn de noordpunt van Bornholm omgezeild en bereikten vroeg, al voor twaalven, Gudhjem. Dat is het liefste haventje wat we kennen op het eiland. Je ligt in een kom die kan worden afgesloten met een deur bij ruig weer en de haven wordt aan de zuidkant gedomineerd door hoge rotsen. Het stadje zelf staat vol met gele en rode vakwerkhuisjes. We zijn niet de enigen die gek zijn op Gudhjem. Het is behoorlijk druk met toeristen, ook al omdat hiervandaan de boot naar het eilandje Christiansø vertrekt. Daar zijn geen overnachtingsplekken, dus ze komen 's avonds allemaal weer terug. Wij hadden daar wel in de haven willen liggen, maar helaas is het er verboden voor honden. En om Ollie nou achter te laten...

Intussen wandelen we met Igor over Bornholm. Gisteren, toen de ochtendbuien waren opgetrokken op de punt, nu een rondje vanuit Gudhjem. Wat we morgen precies gaan doen is nog onduidelijk maar in elk geval zal er een stuk gewandeld worden.

Gudhjem

(geen) Bizons (15/7)

Het midden van Bornholm is bosrijk. Gisteren en vandaag hebben we door deze bossen uitgebreid gewandeld (zo'n 16 en 18 km). Er lopen diverse lange afstandswandelingen, zowel langs de kust als in het binnenland. De tocht van vandaag ging via een bizonpark. Dat is een afgezet stuk bos waar bizons los rondlopen. De app van Igor gaf een openingstijd van 24 uur per dag, dus erg georganiseerd is het niet. In Zweden hadden we steeds de hoop gehad elanden te zien. Dat was niet gelukt. Dus onze verwachtingen waren niet al te hoog gespannen. Dat klopte. We hebben geen beest gezien, behalve vier herten. Twee Denen die samen met ons in de bus hadden gezeten vertelden later dat zij wel bizons hadden gezien. Sommige mensen hebben altijd geluk. Normaal heb ik iedere dag wel een liedje in mijn hoofd hangen. Vandaag was dat de yell van de padvinderij, voordat die scouting heette: bee ie jee zet ondergoed, bijzonder, bijzonder, bijzonder goed.

Vanavond was het een hoop gedoe in de haven. Gudhjem heeft maar aan één kant van de haven drinkwater. En dat is natuurlijk aan de overkant. Igor heeft de slang overgezwommen en toen wilde natuurlijk iedereen aan onze kant ook gebruik maken van de slang. Dat leverde een hoop georganiseer en leuk commentaar op. In havens is er altijd wat en problemen worden altijd zonder problemen opgelost in Scandinavië.

Svaneke en weer muziek (17/7)

Gisteren hebben we het rustig aan gedaan. Het was voor Ollie en voor een oude man als ik wat veel al dat gewandel. Dus rustig aan. Ook vandaag hebben we maar een stukje langs het kustpad gelopen. Eerst de bus naar de camping net buiten Nexø en toen terug naar de haven van Svaneke. Dat was een krappe tien kilometer. Nexø zelf hebben we gelaten voor wat het was. De plaats is niet erg interessant, hebben we vorig jaar gezien.

Gisterenavond heb ik op internet opgezocht hoe ik aan een zekering zou kunnen komen voor de radio. Er blijkt een super goedkope standaard zekering in te moeten. Die moet iedere garage hebben, sterker nog, hij zit waarschijnlijk in de gereedschapskist van alle auto's. Na de wandeling van vandaag ben ik naar de plaatselijke fietsenmaker gelopen. Garages hebben ze hier niet. Bij de reparatiewerkplaats annex koffietent begreep de dame me aanvankelijk niet, maar haar man trok meteen een doos met honderden zekeringen uit een la. Op de vraag wat het kostte kreeg ik een grote grijns en een dreun op mijn schouder. En nu hebben we weer muziek!

Het afgelopen weekend was Bornholm vergeven van de Harleys. Er bleek een groepsbijeenkomst te zijn van honderden kelereherrie makende middelbare mannen met buiken en infantiele jacks aan. Wat ze moeten compenseren is mij onduidelijk, maar ze verpesten wel de stilte die er op dit mooie eiland heerst. Vandaag is het afgelopen en zijn ze zo te horen bijna allemaal vertrokken. Wat een rust.

Verloren zoon (18/7)

Vanmorgen hebben we zoon Igor weer naar het vliegveld gebracht. Na acht dagen uitermate genoeglijk samenzijn moet hij morgen weer aan het werk. We hebben de afgelopen week niet veel gevaren, maar wel veel gewandeld, spelletjes gedaan en lekker gegeten. Zijn inbreng daarbij was zeer welkom. Zo krijg je weer eens wat nieuwe eetideeën. De bus naar Rønne en dus naar de luchthaven rijdt maar een beperkt aantal keren per dag. Dus heeft hij een flinke tijd moeten wachten voor hij kon vliegen. Maar het had voor ons wel als voordeel dat wij vroeg onze vouwfietsen konden ophalen die we bij de jachthaven van Rønne hadden laten staan. Ze stonden er nog keurig netjes. Met Ollie in het kratje vertrokken we om twaalf uur. De fietstocht naar Svaneke is zo'n vijfendertig kilometer over het midden van het eiland, helemaal door het bos. En we hadden nog een stevig windje achter ook.

En toen ging het mis. Waar het aan ligt, we hebben er geen idee van, maar wij hebben altijd leuke banden als we onze Bromptons gebruiken. Deze keer had ik zelfs voor alle zekerheid plastic handschoentjes meegenomen omdat je bij het verwisselen van de achterband altijd enorm smerige handen krijgt van de ketting. Anderen zeggen dat geen hebben van veel leuke banden, maar voor ons wordt het een trauma. Het ontnemt het plezier in het fietsen, iets waar we allebei gek op zijn. Een paar kilometer op het onverharde bospad stond Hannekes achterband leeg. Vloekend heb ik de binnenband er uit gehaald. Er zat een grote scheur in: niet te plakken. Ik had de twee nieuwe binnenbanden uit Århus in de tas gestopt, maar die bleken niet te passen. Het waren 16 inch banden voor een kinder-crossfietsje. We zijn gaan lopen.

Na een wandeling door het bos (mooi bos, maar dat wisten we al) kwamen we bij de doorgaande weg waar een bushalte was. De bus was net tien minuten weg maar ze rijden om het uur. Nog een geluk want die over de kustweg rijdt om de drie uur. Er ging geen directe bus en de overstap kostte ook nogal wat tijd. De aansluitende rit was net vijf minuten daarvoor vertrokken. Erg goed coördineren blijken ze hier ook niet te kunnen. Uiteindelijk waren we tegen vijven terug in Svaneke, er van overtuigd dat avontuur echt nog bestaat.

Een plee met een hartje in de deur (20/7)

Na het vertrek van Igor waren we weer eens toe aan een stevig stuk zeilen. We zijn vroeg vertrokken en noordwaarts gegaan richting Karlskrona. Zweden heeft daar een stukje scherenkust dat we niet kennen en waar we dus eens een kijkje willen gaan nemen. Er stond een stevige westenwind waardoor we binnen negenenhalf uur de 56 mijl naar Utklippan hebben afgelegd. Utklippan is een klein eilandje, eigenlijk drie, waarop een vuurtoren staat. Tussen de eilandjes is een betonnen bak waar je aan kunt leggen. Het is een mooie stopplaats voor één nacht

onderweg. Je hebt er helemaal niets. Er is zelfs geen water of elektriciteit, alleen een “droog” toilet zonder spoeling. Gek genoeg zeer schoon en reukloos. Met een hartje in de deur en een haakje aan de binnenkant. Op het deel met de vuurtoren waren ooit een jeugdherberg en een cafeetje, maar daar was nu niemand meer. We hebben begrepen dat er een conflict is tussen de uitbater en de gemeente Karlskrona over de reparatie van de stroomkabel vanaf het vasteland. Er was dus ook geen havenmeester om liggeld te innen. Je kon betalen via een app, maar het bereik van de telefoon was zo slecht dat die niet kon worden gedownload en aangezien we geen auto hebben, hebben we ook geen internationale parkeerapp. Dus hebben we gratis gelegen.

Utklippan is een oase van rust. Je hoort er alleen de meeuwen en andere vogels. Je kunt er springen van de ene rots naar de andere, genieten van de natuur en in het seizoen eten van de vele bramen die er groeien. Jammer dat we te vroeg zijn.

Karlskrona bereikten we na een mooie zeiltocht van 16 mijl, waarvan de tweede helft tussen de eilandjes die de stad omzomen. Het blijft inspannend tussen de rotsen te varen. Je overziet de tocht niet echt omdat je steeds weer moet inzoomen op de plotter en dan is het iedere keer weer verrassend hoe snel je je in het eilandje of de doorgang dreigt te vergissen. Gevaar is er nauwelijks want de diepte is ook vlak naast de rotsblokken meestal meer dan tien meter.

Vanmiddag heb ik het roer van de boot goed vastgezet. Al tijden bewoog de doorvoer van het roer bovendecks een beetje. Je hoorde hem ook geluid maken. Het leverde me slapeloze nachten op: ik zag in mijn gedachten het roer er al af vallen. Onzin natuurlijk, maar zo werken angsten nu eenmaal. Toen ik de plaat in de achterkajuit er af haalde bleek dat de bouten van de dekdoorvoer los zaten. Met veel moeite heb ik me half door het kleine luik naar de achterpunt weten te wringen en heb ze met hulp van Hanneke die op het dek bleef, vast weten te draaien. Het luik is zo klein dat ik de slangenklem van de bilgepomp direct achter de doorgang een kwartslag heb moeten draaien om er door te kunnen. Ik heb normaal geen last van claustrofobie maar dit was niet leuk. En nu maar hopen dat alles goed vast zit. Ik elk geval zal ik vannacht beter slapen.

Tussen de scheren (23/7)

De kust van Zweden ten noorden van Bornholm bestaat uit allemaal kleine eilandjes, rotsen en smalle doorgangen waar je kunt genieten van de prachtige natuur. We doen het hier rustig aan. Even moesten we buitenom omdat de doorgangen onduidelijk waren en we niet helemaal zeker waren van een brug. Achteraf bleek dat het een klapbrug was, maar toen waren we er al een stukje voorbij. Er lagen, van een afstand te zien, drie zeiljachten te wachten. Maar hoe dat zit met openingen? Geen idee. Het naar buiten gaan had ook een positief effect: we konden onverwacht nog een flink stuk zeilen. En net toen we weer naar de kust toe wilden, draaide de wind en hadden we niet verder kunnen varen op het zeil. Ik ben nu weer helemaal gerust op het roer. De ruimte die er in zat is verdwenen. Alleen heb ik al dagen pijn in mijn ribben omdat ik me door het kleine luikje heb gewrongen.

We wilden naar Ronneby omdat daar zo te zien een leuke omgeving was. Dus hebben we aangelegd achter het eiland Karön, bij Ronneby Havn. Nadeel is dat daar helemaal niets is en wandelen naar de stad die dik zes kilometer verderop ligt is een beetje te gek. Gelukkig hadden we rekening gehouden met de voorraden. Dus konden we zelfs vanmorgen de sund oversteken naar het eiland zonder boodschappen te hoeven doen. Daar staat een restaurant op dat al sinds 1877 in bedrijf is. Verder nog een aantal villa's van rijke Zweden, allemaal meer dan honderd jaar oud. Het is er groen en het kleine haventje is aangenaam. Tel daarbij op dat het pontje op zondag niet vaart omdat het restaurant dan gesloten is en je hebt een ideaal plekje met veel rust.

Ollie onder begeleiding van negen eenden

Een industriegebied met natuur (25/7)

Karlshamn heeft veel te danken aan zijn naamgever, koning Karl Gustav. In de havenmond ligt een oud fort en op het eiland Boön was ooit een bloeiende scheepsindustrie. Dat alles is nu voorbij. Wat opvalt als je de stad aanvaart zijn de tanks en de betonnen gebouwen van AAK, een gigant in oliën en vetten die in Karlshamn is gevestigd. We hebben een nacht in de stadshaven gelegen tegen de grote fabriek aan. De stad is niet erg bijzonder, maar heeft wel alles om weer eens goed te bevoorraden. Na een nacht en een aardige wandeling langs de kust zijn we verkast naar de haven van Stårnõ, twee mijl verderop. Dat is een zeer rustig haventje midden in het prachtige natuurgebied Stårnõ/Boön. Het is er groen en bosrijk. Er zijn gemarkeerde wandelingen, zowel in het bos als op het eilandje Boön. Dat eiland is vergeven van de resten van de scheepsbouwindustrie die er ten tijde van Karl in de 17e eeuw was gevestigd. Bijna onleesbaren grafstenen liggen verstopt tussen de bomen en overwoekerde muurtjes getuigen van oude bewoners. Het bos ten noorden van de haven heeft een oude steengroeve die ook al heel lang niet meer in gebruik is. Volgens de bijgeleverde verklaring zijn hiervandaan blokken steen verscheept naar het Empire State Building en naar Kuala Lumpur. Nu staat er een hek omheen zodat je niet in het water kunt vallen.

In de haven van Stårnõ konden we voor het eerst in Zweden niet met kaart betalen. De havenmeester accepteerde alleen cash. Dat leek even een probleem, maar men blijkt ook euro's te accepteren. Weliswaar tegen een zeer ongunstige koers, maar we hebben een aantal biljetten aan boord voor rare Duitsers die je niet willen laten pinnen. Hier kwamen ze dus ook van pas. De haven was helemaal niet duur met zijn € 15 (of SEK 150, wat nog goedkoper is).

Het weer houdt niet over. De wind zit erg in de zuidwesthoek, teveel tegen om langs de kust van Skåne af te zakken en de temperatuur haalt nauwelijks de twintig graden. Maar dat is in elk geval beter dan de extreme hitte die er in Zuid Europa heerst. Buiten op het dek eten 's avonds zit er nu even niet in en dat is jammer.

Een beetje gestrand (27/7)

We komen niet verder. Of we zouden hele stukken moeten motoren natuurlijk, maar daar hebben we niet zoveel zin in. We willen naar het zuiden maar hebben de wind op de kop. Je kunt dan wel gaan kruisen maar daar is er vaak eigenlijk weer onvoldoende wind voor. Dus leggen we kleine stukjes af en bezoeken onbekende plaatsen. Daarin zijn we bijna de enigen, toeristen kom je hier nauwelijks tegen. Een enkele verdwaalde Duitser of Deen, Nederlanders al helemaal niet.

Hållevik is een wat verlaten haven met een visrokerij en een grote camping op een kilometer afstand. Het is weer zo'n plaatsje dat eigenlijk geen plaatsje is. Wat verdwaalde vrijstaande huizen aan straten die doodlopen en nergens iets te bekennen wat op een centrum lijkt. De diepte van de

haven is wat onduidelijk. Volgens de plotter ligt er bij de invaart een bank van 1,3 meter. Hij geeft met een paars stippellijntje aan hoe je het beste de haven kunt benaderen. Ik heb dat maar gevolgd en toen was het steeds drie meter diep. In de haven zelf zag je bij de kant de bodem en groeiden er flink wat waterplanten. We zijn op een plek gaan liggen die volgens Navionics, onze digitale kaart, veilig was. Je kunt beter het zekere voor het onzekere nemen.

Naar Sölvesborg moesten we alweer motoren. Er stond geen wind. Sölveborg is een heus stadje met een plein, een paar winkelstraatjes en een oude ruïne met een park er omheen. De haven is uitgestorven. Je moet betalen bij de ijsboot, een afgemeerd oud vissersschip met een terras en schepijs. De plaatselijke båtklubb heeft zijn clubhuis in een oud pand aan de boulevard. Het deed me qua sfeer denken aan de dure jachtclub van San Sebastian in Noord Spanje. Parket op de vloer, brandschone wc's en een gemeenschappelijke ruimte met open keuken en daaraan grenzend de tv-kamer met fauteuils. Het ademt grandeur.

Ook in Sölvesborg moet je opletten. De haven wordt naar achteren toe steeds ondieper. Maar toen we even hadden aangelegd om de zaak te verkennen kwamen we de havenmeester tegen die ons een plekje wees en vertelde hoe we het beste konden varen. Ook dat was klasse.

Nog steeds niet verder (31/7)

We willen wel maar we kunnen niet. De wind blijft in de zuidwesthoek zitten en dat is precies de richting die we op willen. Het weer houdt ook niet echt over. Het is krap twintig graden en zo nu en dan hebben we buien.

Gisteren zijn we naar Åhus gemotord. We liggen er comfortabel tegen een houten wandelboulevard aan. In de rivier liggen diverse ijs- en eetboten en aan de overkant ligt een vis rokerij annex -restaurant. Rond lunch- en dinertijd vaart daar een gratis pontje naartoe. De jongen die het pontje vaart heeft een QR-code opgeplakt waarmee je hem kunt sponsoren voor zijn beoogde tenniscarrière. Helaas voor hem werkt dat met het Zweedse Swish en daar heb je een Zweeds telefoonnummer voor nodig. En contanten hebben we niet.

Aan de andere kant van de rivier ligt een mooi wandelbos. 's Avonds laten we ons over zetten en gaan we er een avondronde doen met Ollie. Gisteravond werden we overvallen door een enorme onweersbui. Kletsnat kwamen we terug op de boot. Zoals gezegd: het weer houdt niet over. En voor de komende dagen is de verwachting ook al niet best. We zullen dus nog maar even blijven liggen. Er zijn hier tenslotte winkels en het plaatsje is niet onaardig. En als het heel bar wordt kunnen we altijd nog de stokerij van Absolut wodka gaan bezoeken die hier is gevestigd.

Terug naar Bornholm (2/8)

Gisteren zijn we toch maar vertrokken naar Simrishamn. De wind was deze keer bijna afwezig, maar uiteindelijk konden we toch nog een tijdje zeilen. Verder regende het zo nu en dan. Het is om een beetje moedeloos van te worden. Ook onze verdere tocht is wat lastig te plannen. Er wordt wind tegen verwacht voor het stuk langs de Zweedse kust en hoe we dan in Denemarken verder moeten is ook niet helemaal duidelijk. We willen naar Rügen en de voormalig Oost-Duitse kust, maar hoe precies weten we niet.

Simrishamn is een prima doorgangshaven maar heeft verder niet zo erg veel. Wel opvallend was de enorme "Vleutvloot" die er lag. Dat is de naam die gegeven is aan de groep Nederlanders die, aangespoord door de vaarwijzers van René Vleut en de Zeilnoord pagina op Facebook, te vinden is op de Oostzee. Helaas is René vorig jaar overleden, maar zo wordt zijn naam door velen gekoesterd.

Vanmorgen zijn we verder gegaan richting Ystad. We voeren mooi scherp maar moesten na een mijl of tien naar het westen afbuigen en zouden dus weer tegen de wind in moeten. Dan maar een flink stuk de zee op om Ystad bezeilbaar te houden. In de verte zagen we Bornholm liggen. Ik heb de middellange termijn voorspelling er bij gehaald en toen zag ik ineens een weergat met een naar oost draaiende wind. We hebben ter plekke besloten naar Bornholm te varen, er een paar dagen door te brengen en van daaruit in één lange ruk naar Sassnitz gaan.

Dus liggen we nu in Hasle, de plaats waarvandaan we een paar weken geleden niet met de bus mee konden omdat we geen contant geld hadden. De haven is een van de mindere op Bornholm, maar we blijven er in elk geval twee nachten liggen. Ook al omdat er hier twee gratis

wasmachines en -drogers staan. En nu maar hopen dat de voorspelling inderdaad uitkomt en we zondag naar Duitsland kunnen vertrekken. Ik heb een beetje mijn twijfels, want de oostenwind die eerst voor begin volgende week werd voorspeld, schijnt nu toch weer west te worden. Nou ja, we zien wel. In elk geval hebben we een plan en een eiland waar we allebei gek op zijn. We zullen ons hier niet vervelen.

Blues in Duitsland (5/8)

Maandag en dinsdag wordt storm verwacht, zondag gaat het de hele dag regenen, dus zijn we vandaag, zaterdag, hoewel de verwachting was dat de wind in de loop van de dagweg zou vallen, toch maar vertrokken. We konden de helft van de tocht naar Sassnitz op het Duitse eiland Rügen mooi zeilen, maar de rest van de tocht moest bij gebrek aan wind op de motor. We willen in dit deel van het voormalig Oost-Duitsland een tijdje rondscharrelen. Tien jaar geleden zijn we hier ook geweest en toen is het prima bevallen. Tijd dus voor een toegift.

Omdat we de wekker op half vijf hadden gezet konden we kort na zonsopgang vertrekken. Het werd een lange dag, helemaal voor Ollie, die ook nog eens ziekjes was op de koop toe. Omdat hij een teek had gisteren hebben we hem een behandeling gegeven en daar is hij altijd een dag niet helemaal lekker van. Hij heeft een aantal malen het dek onder gekotst. Maar het is hem wel gelukt om meer dan elf uur zijn plas op te houden.

Op de boulevard van de haven is vanavond livemuziek. Klinge speelt er gitaar. Covers met begeleidende slaggitaar. Normaal schijnt hij met een maat te spelen. Vanavond doet dat alleen en toen ik hem voor het optreden vroeg of hij alleen was antwoordde hij: helaas! Ik heb mijn mondharmonikakunsten aangeboden. We hebben samen een bluesje gespeeld. Dat leverde meer swingende mensen op in het publiek dan bij zijn andere liedjes, dus ik mocht snel weer weg. Maar even spelen blijft leuk.

Storm in Sassnitz (7/8)

We zijn precies op tijd overgestoken naar Duitsland. Zondag stond er meer wind maar plensde het de hele dag. Zo erg dat de laatste dag van het wijnfeest van Sassnitz dit weekend is afgeblazen. Absoluut geen pretje dus ook om meer dan tien uur te gaan varen. En zondagavond begon het te waaien. We hebben de boot keurig aan vier kanten vastgelegd en aan de achterkant de veren bevestigd die we een paar jaar geleden in Torevieja hebben gekocht. Die veren hebben een ketting die je op de kade om de bolder heen legt en een dik touw een de andere kant op de kikker aan de boot. Als de lijn strak gaat staan werkt de veer als een schokdemper. Dat was in Spanje absoluut noodzakelijk bij de deining die er daar vaak in de havens staat, zeker als je de boot voor de winter achterlaat. Maar ook hier kan het geen kwaad. We hebben ze er nu maar op gezet om de schokken op te vangen die we voelden. Dat slaapt wel zo rustig.

Intussen is de wind aangetrokken tot een windkracht acht. We lezen berichten over zware storm in Scandinavië en ook hier is het dus onstuimig. We liggen veilig met de kop in de wind, terwijl de stormachtige wind om de masten giert. Veel doen kunnen we niet, ook al omdat miezer wordt afgewisseld met stevige regenbuien. En je kunt hier nog wel zo mooi wandelen.

Sassnitz is een vreemde stad. Er is eigenlijk geen centrum. De Altstadt bestaat uit statige witte huizen uit begin vorige eeuw die naar mijn gevoel grotendeels worden gebruikt als pension of als hotel. In het oude gedeelte ontbreekt een winkelstraat. Ook het officiële centrum heeft nauwelijks winkels op een viertal supermarkten na. De haven ligt onderaan de krijtrotsen. Van de haven naar de stad boven loopt een hypermoderne designbrug. Die daalt af naar een gebouw wat er uitziet als ferryterminal maar waar ik geen boot heb zien liggen. Daarnaast valt vooral de Britse duikboot op die hoort bij het museum. Bezoekers zijn er vanwege het rotweer nauwelijks.

We bezitten onze ziel in lijdzaamheid, maken zo nu en dan een kort rondje om boodschappen te doen of Ollie uit te laten en vluchten dan weer snel de boot in om droog te zitten. Het kan nog wel een dag of drie duren voor het opknapt. We wachten af.

De Bodden in (10/8)

Achter en in het eiland Rügen liggen de Bodden, een aantal meren en moerassen die grotendeels natuurreserveaat zijn. Na het uitzitten van de storm dachten we een rustig zeildagje te hebben naar Thiessow. Dat viel tegen. De atmosfeer was zeer onrustig. Zwarte wolken en buien werden afgewisseld door mooie luchten en zo nu en dan een zonnestraaltje. Gelukkig misten de meeste buien ons, maar bij de nadering ervan trok de wind meteen stevig aan. En dat terwijl er hoogstens een windkracht vier was voorspeld. We zijn langs de kust gevaren naar het zuiden om daarna west onder Rügen langs te gaan. Op de zuidoost punt ligt Thiessow, een haven aangelegd met damwanden aan het einde van een anderhalve mijl lange betonde vaargeul. Dat mag ook wel want de zeearm is op verschillende plaatsen niet meer dan een halve meter diep.

Tweemaal per week, op dinsdag en donderdag is er een "havenmarkt" bij de haven van Thiessow. Het is er zo druk dat er vier of vijf verkeersregelaars met walkie-talkies zijn ingehuurd om het parkeren in goede banen te leiden. Op de markt kun je allerlei kunstvoorwerpen en -troep kopen, naast messen, snijplanken, keukengerei, lampjes, oorbellen, ringen, lappenpoppen en warme worst. Het nadeel is wel dat het sanitair zwaar te lijden heeft onder alle belangstelling. Er stond op een gegeven moment een rij van vijftien meter. Dat was na afloop van de markt te ruiken ook. Toen we terug kwamen om een uur of vijf na een middagwandeling over de punt van het schiereiland, waren de kraampjes al bijna allemaal opgeruimd. Alleen enkele roodgeschilderde permanente huisjes bleven staan. Klaar voor komende dinsdag.

Ook hier kun je weer alleen contant betalen. De havenmeester schijnt 's morgens tussen acht en half tien aanwezig te zijn. Zo niet dan kun je geld in een enveloppe stoppen en die in de bus doen. Maar dan moet je wel centen bij je hebben. De gemeentelijke belasting voor een hond bedraagt namelijk drieënvijftig cent. En in Duitsland doen ze behalve niet aan pinnen, ook niet aan afronden.

Krijtrotsen op Rügen ten noorden van Sassnitz

Twee dagen onverwacht zeilen (12/8)

Op twee opeenvolgende dagen zou er volgens het weerbericht geen of weinig wind staan en bovendien zouden we dat kleine beetje wind tegen moeten hebben. Gelukkig voor ons viel dat allemaal mee. Nu is het meestal wel zo dat de wind sterker is dan er wordt voorspeld (vraag me niet waarom) maar dat de richting meevalt is een zeldzaamheid. Bovendien zit de temperatuur ook in de lift. Dus we zijn redelijk tevreden.

Van Thiessow zijn we naar Lauterbach gevaren. We konden ons van de haven weinig herinneren, hoewel we er tien jaar geleden twee dagen moeten hebben gelegen. Wat ons nog wel voor de geest stond was een wandeling naar het beroemde -en volgens ons compleet oninteressante- Putbus. We zijn daar namelijk verdwaald. Iets wat ons eigenlijk nooit overkomt, ons richtinggevoel is meestal uitstekend, daarom is het ons bijgebleven. Dat we ons van Lauterbach niets konden herinneren was volkomen terecht. Het was namelijk niets. Een havenkom met een noodle-tent, een paar vissersboten en een toeristenkroegje en dan had je het wel gehad. Geen winkelstraat, geen sfeer, alleen een supermarkt en iets verderop langs de zee een megalomaan badhotel met oprijlaan, gazon en een front met Dorische zuilen. Vanuit Lauterbach vertrekt een treintje naar Putbus. Dat leveren ze in twee variëteiten, de moderne en de oude stoomvariant. De haven heeft waarschijnlijk ruzie met de spoorweg want om van de oude vissershaven naar de nieuwe marina te kunnen komen moet je over het perron en die doorgang was afgesloten met een hek. Er werden excuses gemaakt en de schuld werd in de schoenen van de spoorwegen geschoven. Wij hadden gedacht dat je in de vissershaven leuker zou liggen, wat ook zo was, maar we moesten nu wel een paar honderd meter lopen voor de douche in plaats van twintig.

Met een hele zwakke wind zijn we langs Rügen doorgesukkeld naar Neuhof, een lief haventje tegen het vasteland aan. Het doet wat kneuterig aan maar het is groen en rustig. Toen ik in de buurt van het havenkroegje annex friettent op een bankje gitaar ging zitten spelen werd mij prompt een groot glas bier aangeboden. Dat is nog eens binnenkomen. Jammer dat ze in de haven tweeënhalve euro rekenen voor een douche. Je moet er muntjes voor kopen. Ik heb nog een paar ongebruikte douchemunten uit andere havens. Eentje leek er op de munten hier, maar helaas, hij paste niet.

Bestolen in een Hanzestad (15/8)

Van Neuhof naar de brug van Stralsund is het maar een kippeneindje. Je moet er wel op tijd aankomen want de brug draait maar vijf keer per dag. Dat kostte geen enkel probleem. Het is wel de langzaamst opengaande klapbrug die ik ken. Hij deed er vijf minuten over om verticaal te komen. Maar toen konden we er ook door. Hanzestad Stralsund is sfeervol. De kaalslag die de geallieerden er in WO II hebben aangericht is bijna niet meer zichtbaar. Het havenfront is nog steeds wat leeg maar dat kan ook komen door het gebrek aan commerciële scheepvaart. De stad bestaat uit kinderkopjesstraten omzoomd door roze en blauwe gevels. Voor een deel zullen die oud zijn, en voor een ander deel opnieuw opgebouwd, maar op het eerste gezicht zie ik geen verschil tussen renovatie en nieuwbouw. Een deel van de oude stadsmuur is intact. Daar buiten is rond driekwart van het centrum een park aangelegd langs het water, dat waarschijnlijk oorspronkelijk diende als buffer tegen aanstormende vijanden. Op twee plekken in die verdedigingslinie zijn, waarschijnlijk ten tijde van de koude oorlog, fall-out shelters gebouwd. Tegenwoordig zijn ze dichtgemetseld en hebben ze een brievenbusopening op twee meter hoogte. Ze dienen als onderkomen voor vleermuizen, vermeldt het bordje.

Onderweg naar de Lidl kregen we natuurlijk weer een lekke band. We beginnen onze Bromptons te haten! Het plakken lukte niet omdat de solutie te oud was en de plakker dus meteen weer losliet. Ik ben met de bederfelijke waar naar de boot gefietst en Hanneke is met haar lekke fiets gaan lopen. 's Middags ben ik onderweg naar de Shell voor twee jerrycans diesel langs een fietsenmaker gegaan voor een nieuwe reparatieset. De fietsen hebben we aan een hek in de haven gezet. Vanmorgen wilde ik de band gaan plakken. Tot mijn stomme verbazing bleek de gereedschapszak aan het zadel leeg. De nieuwe reparatieset, de snelbinders en een drietal moersleutels waren gestolen. Dus ben ik maar weer naar de fietsenzaak gereden. Ditmaal voor een reparatieset en bandenlichters. Nieuwe steeksleutels zijn niet direct nodig. In de gereedschapskoffer zit een hele set. Als we weer bij de Lidl zijn zullen we wel een stelletje sleutels kopen uit de rommelbakken die ze daar altijd hebben. Maar nieuwe snelbinders zal een groter

probleem worden. Deze waren net ideaal om een jerrycan op de bagagedrager mee te vervoeren. Criminelen: ophangen moeten ze ze!

Een oud loodsenstation met een toren (17/8)

We hadden al goede herinneringen van tien jaar geleden aan Barhöft, maar die zijn alleen maar bevestigd. Als je vanuit Stralsund naar zee wilt moet je door een vaargeul. Die ligt ogenschijnlijk in een grote watervlakte erg smal te wezen. Rode en groene tonnen, zo'n dertig meter uit elkaar. Ze liggen er niet voor niets. Direct naast de betonning ligt aan beide kanten een richel waar het soms minder dan een meter diep is. En vijftig meter verder staat er weer vijf meter water. Geen probleem als je maar goed kaart leest en goed oplet waar je vaart.

Barhöft dus. Het is een kom aan de rand van een bos waar vroeger de loodsbotten lagen die de schepen begeleidden naar Stralsund. Tegenwoordig is de commerciële scheepvaart bijna afwezig dus het loodsenstation is opgedoekt. Rond de havenkom ligt een statig gebouwencomplex met gazons waar nu een hotel en een Italiaans specialiteitenrestaurant zijn gevestigd. Het was er gezellig druk. Ook de haven was druk. Tegen de avond kwamen er steeds meer zeilboten bij. Er wordt nu namelijk een vrij zeldzame oostenwind verwacht van een lekker zeilende windkracht drie à vier. Mooi dus om een flinke ruk te maken. Dat is ook al belangrijk omdat er langs de kust geen havens liggen. De eerstvolgende haven is Warnemünde, de kusthaven van Rostock, een kleine vijftig mijl naar het westen. Dus verzamelden de zeilboten zich in de haven en lagen er nog eens een tiental voor anker op de ankerplek er net buiten. Op de heuvel bij de haven ligt een toren die vroeger werd gebruikt als uitkijkpunt door de Oost-Duitse grenswacht. Tegenwoordig schijnt het een gewilde trouwlocatie te zijn, volgens het bordje althans. Je kunt de toren beklimmen als je een euro betaalt. Je kunt dan door het draaihekje. Tien jaar geleden was dat ook al zo. Waarom weten we niet meer, maar toen zijn we samen voor één euro tegen elkaar aan gedrukt erdoor gegaan. Ik denk me te kunnen herinneren dat we geen munten hadden, maar het kan ook krenterigheid geweest zijn. Dit jaar zijn we beneden gebleven.

Al vroeg in de ochtend begon de grote uittocht. Om zeven uur waren we lang niet de eersten die vertrokken. De wind stak pas tegen de middag op, dus het werd al met al een flink lange zeiltocht naar Warnemünde. Ollie heeft weer moeten afzien, maar hij heeft het vol gehouden: elf uur zijn plas ophouden.

Warnemünde is levendig en behoorlijk toeristisch. De haven, die vorige keer nogal shabby was, is helemaal opgeknapt. Het sanitair en het havenkantoor zijn zo nieuw dat je de verf nog kunt ruiken. Gevolg is natuurlijk wel dat dit één van de duurdere havens is die we in Duitsland zijn tegen gekomen. Maar de andere haven, aan de overkant van de rivier, heeft vijf sterren en is dus waarschijnlijk helemaal niet te betalen. Bovendien, zo sfeervol als deze met de boulevard vlak bij zal hij ook niet zijn.

Puzzelen in Laboe (19/8)

Na drie dagen oostenwind liggen we in Laboe. (We weten dat dat natuurlijk uitgesproken moet worden als Labeu, maar voor ons heet het Laboeh). Prompt na aankomst kregen we een onweersbui en draaide de wind naar het westen. De voorspellingen zijn dus uitgekomen.

We zijn hier gekomen via een stop op Fehmarn, het eiland waar je langs vaart, onder de brug door die de verbinding vormt met het vasteland. Naar Fehmarn stond er een stevige wind achter. Dat betekende dat de golven flink opbouwden, zeker richting Fehmarsund, de smalle doorgang bij de brug. Wat onrustig varen dus, maar wel een geweldige stroom mee. In de Sund ligt een klein haventje dat me een beetje deed denken aan Numansdorp. Ook dat ligt vlak bij een brug. Hier heb je een strandje, een rondwandeling en een café dat open is van 12 tot 5 in het seizoen en buiten de vakantie "unregelmässig". Het sanitair is er net vernieuwd, waarschijnlijk door een tegelzetter op leeftijd, want de stijl is nogal eind vorige eeuw. Al met al een leuke kneuterige plek om een nachtje te liggen.

Vanmorgen hadden we mist. De brug, waar we gisterenavond de zon achter onder hadden zien gaan, was weg en de overkant van de haven was nauwelijks zichtbaar. We hebben tot half elf gewacht met vertrekken. En we hadden nog wel de wekker op zes uur gezet.

Toen de mist was opgetrokken zijn we met een mooie wind achter melkmeisje naar Laboe gevaren. (Ter herinnering: melkmeisje, of butterfly zoals de Engelsen het noemen, vaar je als je de fok en het grootzeil over verschillende kanten zet om zoveel mogelijk wind van achteren te vangen).

En daar liggen we nu, na 118 mijl in drie dagen. Geweldig snel gevaren maar met een onzekere weersverwachting. De vraag is wanneer we zouden kunnen oversteken naar Nederland. Daarvoor moeten we een gunstige wind hebben. De weersvoorspellingen zijn niet helemaal duidelijk en bovendien spreken ze elkaar tegen. Daar naast moeten we terdege rekening houden met het tij. De Elbe raast twee maal per dag in en uit en in de Duitse Bocht wil je ook de stroom niet tegen hebben. Dat vereist nogal wat gepuzzel. Hoe laat moet je vertrekken om een beetje goed te kunnen varen en moet je dan niet midden in de nacht vertrekken? Bovendien verschuift het moment van hoogwater iedere dag met een half tot anderhalf uur. Die puzzel moeten we nu zien op te lossen. Maar we komen er wel uit.

Rustdag in Rendsburg (21/8)

De Regatta Verein Rendsburg heeft een heel lief haventje met een uitermate sympathieke havendame, goed sanitair, een leuke stad, grenzend aan een park en met een mooie avondwandeling langs de bovenloop van de Eider. Die rivier eindigt hier, niet naamloos in een zijkanaal maar midden in de stad.

We doen het even rustig aan, mede omdat het weer zeer aangenaam is en de wind tegen. Het Nord Ostsee Kanal is een hele ruk, een kleine honderd kilometer, motoren. Je mag maar op twee plekken je tocht onderbreken, hier en bij de sluis van het Eiderkanaal. Op de heenweg hebben we op beide plekken gelegen. 's Nachts varen op het NOK is verboden. Het plan is nu om door te varen vanaf hier naar Brünsbüttel, waar een haventje is aan deze kant van de sluis. We kunnen dan daar overnachten en de stroom op de Elbe meepakken naar Cuxhaven. Tien jaar geleden hebben we ook in Brünsbüttel gelegen. Toen viel ons het sanitair daar zwaar tegen, maar er zijn geruchten dat het intussen verbeterd is. We gaan het bekijken.

Verder is het nu aangenaam, zonnig, relaxed en comfortabel. Ingrediënten voor een daagje rust.

Verder richting Elbe (22/8)

Bij het opdraaien van het NOK, aka Kieler kanaal, werden we tegen gehouden. Langs het hele kanaal staan lichten voor de grote scheepvaart waar je normaal niet op hoeft te letten, behalve als er drie rode lampen onder elkaar branden. Dan moet je een uitwijkplaats zoeken en wachten tot de stoplichten veranderen. Zo'n uitwijkplaats ligt er bij de uitvaart van Rendsburg, dus al snel lagen we met een stuk of twintig jachten achter de aanlegpalen. Na een half uurtje passeerde er een gigantisch zeeschip en mochten we weer door.

Het kanaal lijkt eindeloos. Je zit op de boot met het geluid van een draaiende motor en kijkt om je heen naar oevers met riet, passerende zeeschepen en zo nu en dan een hele hoge brug of een klein pontje. Maar dat alles wordt na een paar uur wel een beetje saai. Aan de andere kant: het zonnetje vergoedt veel en de temperatuur is ook aangenaam.

Vlak voor de sluis naar de Elbe ligt het kleine haventje van Brunsbüttel. Je ligt er letterlijk tegen de sluisingang aan. Dat kan nog wel eens onrustig zijn als er 's nachts grote schepen schutten. Het plaatsje is onverwacht aangenaam met een aardige winkelstraat en een promenade langs de Elbe. De havenmeester is een vrolijke grapjurk met een geitensik die meteen controleerde of we wel betaald hadden voor de doorvaart van het kanaal. Dat hadden we, online met creditcard omdat we al berichten hadden gehoord dat de automaten weer eens kapot waren en je alleen maar contant kunt betalen. Het sanitair is vreemd. Je opent een buitendeur en komt dan in een ruimte met een wc, een douche en twee wasbakken. De douche is deurloos, alleen de buitendeur kan op slot. En zo zijn er drie wc-douche combinaties voor de hele haven. Wat een geluk dat wij altijd douchen op momenten dat het rustig is. Nou ja, ik moet ook niet klagen. De haven is de goedkoopste die we tot nu toe zijn tegengekomen met zijn tien euro. En dat is inclusief douche, water en stroom. Hoewel we die laatste twee niet konden gebruiken omdat de aansluitingen helemaal aan de andere steiger zaten. Je kunt niet alles hebben.

Door de bocht (24/8)

De Duitse bocht is beroemd, of zo je wilt berucht onder zeilers richting Oostzee. Om het Nord Ostsee Kanal te bereiken moet je boven langs de wadden. (Ook de Duitsers hebben waddeneilanden, maar dat wordt door de meeste Nederlanders genegeerd) Je moet, komend vanuit Nederland dan eerst de Jade oversteken, de zeearm richting Bremen en dan de Elbe op, de rivier waar Hamburg aan ligt. Naarmate je verder naar het oosten gaat wordt het tij sterker. Bovendien verschuift het tijdstip van hoog- en laagwater. Dat is normaal al zo, per dag wordt het een half uur tot een uur later hoogwater, maar de getijdenstroom duurt hier langer als je naar het oosten vaart dan wanneer je terug naar Nederland gaat. Je hebt dus heen vaker stroom mee en terug vaker tegen.

Doel of vertrekpunt voor de meeste zeilers is Cuxhaven, ook wel liefdevol "Cux" genoemd, aan de monding van de Elbe. Na Cux is het dan nog achttien mijl naar Brunsbüttel voor de sluis van het NOK. Stoppen in Cuxhaven is verstandig omdat de Elbe raast. De stroom is er vaak vier tot vijf knopen, tegen de tien kilometer per uur, dus. Lekker om mee te hebben, maar bijna niet tegen in te varen. Bovendien zijn er nogal wat schepen die er van bemanning wisselen of mensen oppikken die niet lang achter elkaar op zee willen zitten.

We zijn heel vroeg vertrokken uit Cuxhaven. Gisteren moesten we vroeg op het tij weg uit Brunsbüttel (achttien mijl in twee uur!) en ook nu vertrokken we om zes uur om er van te profiteren.

Helaas stond er helemaal geen wind. Dat werd dus motoren over een vrijwel gladde zee. Zoals al gezegd, de Bocht is berucht. Het kan er flink spoken, vergelijkbaar met Biskaje, maar minder bekend. We hebben dat de eerste keer dat we hier voeren meegemaakt. Heen een mooi windje, prachtig gezeild en terug hoge golven en een stampende boot. Nu dus een vlakke zee.

Het motorsailen is saai, maar om toch nog ergens te komen moet je wel. Morgen lijkt er ook geen wind te staan. We hebben besloten om Borkum morgen links te laten liggen en naar Lauwersoog te gaan. Norderney ligt dan net iets over de helft.

Weer in Nederland (25/8)

Norderney heeft twee mogelijke aan/afvaart routes. Aan de oostkant ligt een betonde geul en aan de westkant een klein gaatje, de Slufter, tussen de zandbanken door. Ook dat wordt met tonnen aangegeven, zij het met uitsluitend rode. (Voor de landrotten: vaargeulen geeft men aan met rode en groene tonnen. Als je richting haven vaart liggen rode tonnen altijd links, aan bakboord, en groene tonnen rechts. Als er alleen rode tonnen liggen moet je daar richting haven rechts van varen en richting zee links. De breedte van de geul wordt dan dus niet aangegeven). We hadden al gelezen dat de platen van het Dovetief, de ondiepte voor het eiland regelmatig verschuiven. Op de heenweg was de zee onrustig en schuimden de grondzeeën zo dat ik de vijf mijl omgevaren ben en niet het geultje heb genomen. Nu zag het er zo rustig uit dat we het wel konden doen. Voor alle zekerheid heb ik het nagevraagd bij de havenmeester. Die raadde het af. Dus besloten we maar weer om te varen.

Omdat de tocht naar Lauwersoog lang is en we goed op het tij wilden varen hebben we de wekker om half vier gezet. Om kwart voor vijf zijn we vertrokken. Direct buiten de haven zagen we niets meer. Het was aardedonker, zelfs de horizon was niet te onderscheiden. We zijn omgedraaid en toen het licht begon te worden zijn we opnieuw vertrokken.

De wind stond op de kop en was bovendien erg zwak dus hebben we het hele stuk op de motor afgelegd met het zeil erbij (of andersom). Vroeger dan gedacht arriveerden we in Lauwersoog via de lange aanvaart die we vorig jaar noodgedwongen zonder motor hadden moeten nemen. Toen stond er een windkracht vijf, nu twee. Toen was de stroom tegen, nu mee. Toen konden we niet meer door de sluis, nu ging hij net open toen we aankwamen. Kortom, een goede overtocht. En toen naar bed, moe maar voldaan.

Harlingen (30/8)

Je kunt normaal als zeilboot vanaf Delfzijl binnendoor naar Harlingen varen. Er zijn een paar “staande mast routes” waar voldoende diepte is en er geen vaste lage brugverbindingen de weg versperren. Er is nu alleen een probleem: de Driebondsbrug bij Groningen gaat maar één keer per week, op vrijdag open. Dat was mede de reden om niet via Borkum-Delfzijl te varen maar via Lauwersoog. We hebben rustig aan gedaan. Eerst naar Dokkum, een favoriet van ons met zijn mooie stadscentrum en zijn gerestaureerde stadswallen en toen naar Leeuwarden. Aan de Prinsentuin lig je midden in het centrum, terwijl het je toch de indruk geeft dat je alleen maar groen om je heen hebt. Een fantastisch plekje. Wel moet je opletten dat het diep genoeg is. We zijn er al een keer aan de grond gelopen, maar omdat de bodem uit modder bestaat kom je makkelijk weer los. Het sanitair, dat bij de meeste havens uitstekend is, is hier eerder mooi dan functioneel. Design en doelmatigheid willen elkaar soms in de weg zitten. Dat merk je vaak als ontwerpers datgene wat ze tekenen niet zelf gebruiken.

Het varen op de binnenwateren is boeiend. Heel vaak komen we natuurlijk niet op de smalle kanalen en rivieren. Je kunt er niet of nauwelijks zeilen, dus we vermijden ze meestal. Maar het stuk tussen Lauwersoog en Leeuwarden is mooi. Rustig tuffen op een smal kanaal, bruggen die voor je open gaan, grazende koeien naast je boot en het bruggetje van Bartlehiem dat opdoemt na de bocht.

Na Leeuwarden kom je op het Van Harinxmakanaal. Dat is recht en behoorlijk breed. Bovendien is het een vaarweg die ook door grotere binnenvaartschepen wordt gebruikt. Niet heel erg interessant dus. Via de grote sluis, vergezeld door twee grote oude zeilschepen van de “bruine vloot” voeren we weer getijdenwater op. Om de hoek ligt de Noordhaven van Harlingen. We vonden er de laatste lege box. Alternatief was een plek door de tweede brug, of liggen aan de kade. Maar omdat het tij hier dikke twee meter is, is dat laatste niet aan te bevelen.

In Harlingen zijn dit weekend de visserijdagen. Dat betekent dat in het centrum allerlei activiteiten plaatsvinden, van tentoonstellingen en rondvarende versierde bootjes tot een optreden van De Kast. Het begint allemaal vandaag, op woensdag, maar het is voor ons toch geen reden om morgen niet verder te gaan. De wind lijkt gunstig om weer eens op het IJsselmeer te gaan kijken.

Bij de dijkabouters (1/9)

De wind was eigenlijk een beetje te gunstig. Omdat het springtij was, waren de vloeddeuren gesloten en konden we pas een dik uur na hoog water weg. Dat werd meteen een uittocht van zeer veel schepen. Een deel vertrok op het tij naar Vlieland/Terschelling, anderen wilden via de Boontjes en de sluis bij Kornwerderzand het IJsselmeer op. We moesten scherp varen en de wind was veel meer dan voorspeld. In een bui trok hij aan tot windkracht zeven. Dat was dus nogal een ruig stukje. Bij de Lorenzsluis was het zo druk dat we er niet allemaal in pasten. We moesten een schutting wachten. En toen lagen we op het IJsselmeer, waar de wind meteen een stuk rustiger was.

Achterin het havenkanaal van Makkum ligt de gemeentehaven. Een wat verstopt plekje met uitstekend sanitair, vlak bij het dorp. Ook in Makkum was weer een feest. Op het plein hielden ze 's avonds een muzikale pubquiz. We zijn niet gaan kijken. En we zijn ook niet gebleven voor de bands op vrijdagavond.

In plaats daarvan zijn we overgestoken naar Andijk. Andijk heeft een vrij grote marina. Er is een restaurantje vlak bij. Verder is er niets. Misschien dat daarom de dijkabouters zich er zo thuis voelen. Dirk en Dieuwke wonen met hun gebreide koe en hun schapen op de buitenste golfbreker van de haven. Hun mens woont in de oude platbodem in de haven. Hij doet regelmatig verslag van hun belevenissen op Facebook (zoek onder dijkabouters). Ze zijn sinds kort ook vereeuwigd in boekvorm. Ollie heeft ze uitgebreid gedag gezegd. We konden hem nog net tegenhouden toen hij tegen hun huis aan wilde plassen.

#dijkabouters

Een hond in Enkuizen (4/9)

Je kunt in Enkuizen een prachtig rondje lopen over de oude stadswallen. Tenzij je Rex en Ron tegenkomt natuurlijk. Op zondagochtend maakten we nog een wandeling voordat ik de trein zou nemen om met de Filistijnen te gaan optreden. Op een bankje zat Ron, met naast hem Rex, een Rottweiler-achtige hond. Ik maakte een praatje en toen ik dichterbij kwam viel Rex me aan. Het gevolg was een bloedende linkerhand. Commentaar van de baas: "dan moet je maar niet bij hem in de buurt komen, hij verdedigde mij". Verder geen excuses of iets. Ik was verbijsterd, te verbijsterd om zijn naam en adres te vragen. De naam van de hond wist ik wel, die stond op de halsband.

Bij de boot aangekomen heb ik toch maar de eerste hulppost van het Spaarne Gasthuis gebeld. Daar was ik welkom voor een onderzoekje en een tetanusprik om twee uur. In de trein vertelde ik dit verhaal aan vriend Gio. Er kwam een dame naar me toe die het gesprek had gehoord. Ze vroeg waar het gebeurd was. Zij bleek de hond en zijn baas te kennen. Zij veroorzaken al langere tijd problemen in de buurt. Ze verzocht me aangifte te doen omdat Rex al eerder mensen had aangevallen en men bang was dat er binnenkort écht ongelukken zouden gebeuren.

Ik heb vanmorgen de politie gebeld en de zaak uitgelegd. Binnenkort bellen ze me terug. Ik kan dan een afspraak maken in Haarlem om officieel aangifte te doen.

In het ziekenhuis kreeg ik een prik, een antibiotica kuur en pleisters. Gelukkig kon ik nog redelijk gitaar spelen. De zwelling en de pijn zijn pas 's avonds komen opzetten. Ook heb ik behoorlijk stijve vingers. Maar gisteren hebben we lekker gespeeld ter ere van Schalkwijk aan Zee, op een podium met een PA, lampen (ondanks de stralende zon) en een rookmachine. Succes verzekerd!

Bij Jan (7/9)

Omdat het zulk mooi weer is varen we nog een beetje rond. Maandag zijn we naar Stavoren gesukkeld, er stond bijna geen wind, dinsdag naar Workum, woensdag weer naar Enkhuzen en vandaag, donderdag naar Monnickendam.

Sinds we de binnenhaven van Stavoren hebben ontdekt willen we nergens anders meer liggen. Je vaart door de sluis naar binnen en kunt dan afmeren aan een leuke graskant. De supermarkt is vlakbij en bovendien hebben ze het wat krakkemikkige sanitair geheel gemoderniseerd. Het nadeel is dan wel dat je vroeg moet douchen want om half tien gaat het op slot. Op veel plekken langs het IJsselmeer betaal je met QR code via iMarina. Die organisatie heeft waarschijnlijk een vinger in de pap gehad bij het opknappen van het sanitair. Het ziet er tamelijk eenvormig (heel netjes) uit.

Workum was een ontdekking. We waren er nooit geweest. Aan het einde van het havenkanaal ligt voor de sluis een kom waar passanten kunnen liggen. Weer met iMarina sanitair. Het plaatsje zelf is levendig, maar met dit mooie weer lijkt alles leuker dan wanneer het regent.

In Enkhuzen ben ik deze keer geen enge honden tegen gekomen. We konden weer een box vinden aan het einde van de haven. Dat is toch wel onze favoriete plek.

Vandaag zijn we met een slakkengangetje naar Monnickendam gevaren. Er stond bijna geen wind maar op de enkele gennaker, een deel van de tocht met boom, kwamen we toch nog een beetje vooruit. Maar de achttien mijl kostte ons toch wel bijna zes uur. Nog even voor de leken: een gennaker is een dun zeil dat je gebruikt als er weinig wind is. Er bestaan ook spinnakers. Die worden gebruikt als je de wind pal achter hebt. Je zorgt ervoor dat hij maximaal wind vangt door een boom te gebruiken, een horizontale paal aan de mast waardoor het zeil niet kan klapperen. Bij een gennaker gebruik je meestal geen boom. Dat zeil is bedoeld voor als je de wind schuin achter hebt. Maar door hem wel uit te bomen kun je als de wind bijna achter staat en niet te sterk is, toch profiteren van de grootte van Bolle Jan, zoals de gennaker ook wel wordt genoemd.

In Monnickendam hebben we een afspraak gemaakt met een andere Jan. Onze nieuwe motor is hard aan een servicebeurt toe en Jan heeft hem geleverd. Morgenochtend gaat hij er mee aan de slag. En dan wordt het afwachten. De brug vlakbij Haarlem, tussen het Noordzeekanaal en Zijkanaal C is gestremd en het is nog niet duidelijk wanneer hij weer open kan. Misschien moeten we wel 's nachts omvaren door Amsterdam om bij onze thuishaven te komen. We gaan er zondag een besluit over nemen. Maar eerst de motor, dan naar Amsterdam en zaterdag alweer optreden met de Filistijnen. Ook dat is leuk.

Nachtelijke tocht door Amsterdam (11/9)

In Monnickendam is de motor van een beurt voorzien en heeft Hessel, de elektricien van Jan de zekering gevonden die ik er uit had laten springen. Daardoor werkte de automatische bilgepomp niet meer. Nu pompt hij weer water uit de boot als die vol dreigt te lopen.

Op de motor zijn we naar de Sixhaven gevaren. Er stond weer helemaal geen wind en het was bloedheet. De Sixhaven is één van mijn favoriete havens, hartje Amsterdam en toch helemaal groen. Met de trein en de bus (er waren werkzaamheden) ben ik naar Haarlem gegaan om op te treden in Hillegom. Dat was hondsvormoed. We stonden in de brandende zon en door de pillen die ik heb gekregen na de ontmoeting met hond Rex voelde ik me toch al niet helemaal lekker. Het optreden ging voor mij niet zo goed als ik had gehoopt.

We hebben besloten de nachtelijke doortocht door Amsterdam te maken. Daarvoor heb je een vignet nodig (€ 40) dat je online kunt bestellen. Ik heb hem betaald, maar nooit kunnen afhalen. Adres 1 had geen vignetten en verder waren twee adressen gesloten. Ook het informatienummer voor noodgevallen was onbereikbaar buiten openingstijden. En dan zeg je er natuurlijk niet bij wanneer je wel open bent, ik heb de eerste brug gebeld en die raadden me aan gewoon door te varen. Zij zouden niet handhaven. We hebben na deze brug aangelegd en gewacht op het begin van de reis. Die begon bij de spoorbrug, om tien voor twee. Daarna een schitterende tocht door nachtelijk Amsterdam met bruggen die voor onze colonne van negen schepen open gingen. Na de laatste brug en sluis, direct achter de Schinkelbrug, hebben we aangelegd op (bij?) de Nieuwe Meer. Eerst maar eens een paar uur pitten.

En dat vignet? Volgens mij heeft niemand er een.

Amsterdam by night

Weer terug (13/9)

En toen waren we weer thuis.

Gisteren zijn we via de staande mast route terug gevaren naar Penningsveer. Eerst hebben we nog een nacht in de haven van Kaagdorp, aan het Kaag eiland gelegen. We waren van plan naar Lisse door te varen, maar de Kaagbrug, een spoorbrug, zou ons drie uur wachten opgeleverd hebben. Dus zijn we een klein stukje terug gevaren en hebben de volgende morgen de geplande openingstijd gepakt.

Het stuk van Amsterdam naar de Kaag was ellende met de bruggen. We moesten bij elke brug lang wachten. Gisteren daarentegen liep alles heel erg soepel, geholpen door een grote Amsterdamse rondvaartboot die ons bij de eerste brug inhaalde en toen alles voor ons open hield. De beroepsvaart hoeft immers nooit te wachten en wij konden mooi meeliften. Na de Verfroller (bijnaam van Haarlemmers voor de Langebrug) hebben we afgemeerd en ben ik met het karretje twee maal heen en weer naar huis gereden, volgeladen met spullen uit de boot. Dat is een heel stuk dichtter bij, en dus sneller dan vanuit Penningsveer.

Ook naar de haven gingen de bruggen steeds soepel voor ons open. En dus liggen we nu weer in onze eigen haven. We staan op 8 oktober op de lijst om te hellen, dat is de lokale uitdrukking voor het uit en in het water hijsen van boten. En dan zit de tocht er echt op.